

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun
Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı**

31 Dekabr 2013

MÜNDƏRİCAT

MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ

MALİYYƏ HESABATLARI

Maliyyə Vəziyyəti Hesabatı
Məcmu Gəlir Hesabatı
Xüsusi Kapitala Dəyişiklik Hesabatı
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Hesabatı

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ

Qeydlər

GİRİŞ.....	1
BANKIN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ	2
ƏSAS UÇOT PRİNSİPLƏRİNİN XÜLASƏSİ	3
UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI İSTİFADƏ OLUNAN ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR.....	4
YENİ VƏ YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ	5
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ	6
BANKLARDAN VƏ DİGƏR MALİYYƏ İNSTİTUTLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR	7
MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR	8
SATILABİLƏN İNVESTİSİYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI.....	9
SATILANADƏK SAXLANILAN UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR.....	10
ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR.....	11
DİGƏR AKTİVLƏR.....	12
BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ İNSTİTUTLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR	13
MÜŞTƏRİ HESABLARI.....	14
DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR	15
MƏNFƏƏT VERGİSİ.....	16
NİZAMNAMƏ KAPİTALI.....	17
XALİS FAİZ GƏLİRLƏRİ	18
EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR, DİGƏR EHTİYATLAR.....	19
XARİCİ VALYUTA İLƏ ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ XALİS GƏLİR	20
HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ	21
DİGƏR GƏLİRLƏR	22
ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ.....	23
SƏHM ÜZRƏ GƏLİR.....	24
ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR	25
ƏLAQƏLİ ŞƏXSLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR.....	26
KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ	27
SEQMENTLƏR ÜZRƏ HESABAT	28
MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ.....	29
RİSKLƏRİN İDARƏ OLUNMASI SİYASƏTİ	30
HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKİ HADİSƏLƏR	31

RSM Azerbaijan

Demirchi Tower 21st floor, 37 Khojaly ave, AZ1025,
Baku, Azerbaijan
T +994(12) 480 4571 F +994(12) 480 4563
www.rsmi.az

MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ

AZƏR-TÜRK BANK ASC-nin Səhmdarlarına və Direktorlar Şurasına

Maliyyə hesabatları üzrə auditor hesabatı

Biz, Azər-Türk Bank ASC-nin 31 dekabr 2013-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyətinə dair hesabatı, həmin tarixdə tamamlanan il üzrə məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üzrə rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik bu maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bu məsuliyyətə aşağıdakılar aiddir: maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar, saxtakarlıq və ya yanlışlıqdan qaynaqlanan əhəmiyyətli kənarlaşmaların qarşısını almaq məqsədilə daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi; müvafiq mühasibat siyasətinin seçilməsi və tətbiq edilməsi; mövcud şərtlər altında məqbul mühasibat təxminlərinin irəli sürülməsi.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit yoxlamasına əsasən bu maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir. Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparmışıq. Həmin standartların tələbinə görə, biz etik tələblərə əməl etməli və auditi elə şəkildə planlaşdırmalı və aparmalıyıq ki, maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmamasına kifayət qədər əmin olaq.

Audit yoxlamasına maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair auditor sübutu əldə etmək üçün prosedurların yerinə yetirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurların auditorların mühafizəsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən aslıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisəsinin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Bundan əlavə, audit yoxlamasına mövcud mühasibat siyasətinin uyğunluğunun və rəhbərliyin mühasibat təxminlərinin əsaslandırılmasının qiymətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək üçün əsas verən kifayət qədər və uyğun auditor sübutu əldə etmişik.

Rəy

Bizim fikrimizcə, əlavə edilən maliyyə hesabatları bütün mühüm aspektlər baxımından Azər-Türk Bank ASC-nin 31 dekabr 2013-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, onun fəaliyyətinin nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq həmin tarixdə başa çatan il üçün düzgün əks etdirir.

RSM Azərbaycan

10 aprel 2014-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"AZƏR-TÜRK BANK" ASC
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HESABATI
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə
 Azərbaycan manatı ilə

Azərbaycan Manatı ilə

Qeyd 31 Dekabr 2013 31 Dekabr 2012

AKTİVLƏR

Pul vəsaitləri və ARMB-da yerləşdirilmiş vəsaitlər	6	3,836,096	7,415,434
Banklardan və digər maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	7	23,376,775	14,882,989
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	57,252,118	49,106,380
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	9	7,144,346	11,965,538
Satılana qədər saxlanılan uzunmüddətli aktivlər	10	695,686	350,178
Əmlak və Avadanlıq	11	552,154	712,236
Qeyri-maddi aktivlər	11	54,552	63,623
Digər aktivlər	12	103,516	37,587

Cəmi aktivlər		93,015,243	84,533,965
----------------------	--	-------------------	-------------------

Öhdəliklər

Banklara və digər maliyyə institutlarına ödəniləcək vəsaitlər	13	39,559,406	43,791,693
Müştəri hesabları	14	36,829,628	26,073,289
Cari vergi öhdəliyi		281,536	263,032
Digər öhdəliklər	15	341,329	269,690
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	16	172,783	169,575

cəmi öhdəliklər		77,184,682	70,567,279
------------------------	--	-------------------	-------------------

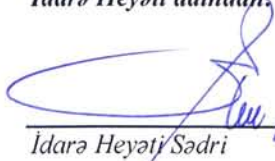
KAPİTAL

Nizamnamə kapitalı	17	13,447,318	12,242,908
Bölüşdürülməmiş mənfəət		2,383,243	1,723,778

Cəmi Kapital		15,830,561	13,966,686
---------------------	--	-------------------	-------------------

Cəmi Kapital və Öhdəliklər		93,015,243	84,533,965
-----------------------------------	--	-------------------	-------------------

İdarə Heyəti adından:

 İdarə Heyəti Sədri

10 Aprel, 2014
 Bakı, Azərbaycan

 Baş Mühəsib

10 Aprel, 2014
 Bakı,

1-31 ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

"AZƏR-TÜRK BANK" ASC
MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	<i>Qeyd</i>	<i>31 Dekabr 2013</i>	<i>31 Dekabr 2012</i>
Faiz gəliri	18	10,186,934	7,663,305
Faiz xərcləri	18	(3,777,855)	(2,603,788)
Kreditlər üzrə ziyan ehtiyatında dəyişiklikdən əvvəl xalis faiz gəliri		6,409,079	5,059,517
Provision (expense)/reversal on interest bearing assets	19	(922,268)	(303,218)
Xalis faiz gəliri		5,486,811	4,756,299
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir	20	527,891	454,764
Komissiya gəlirləri	21	1,349,931	1,463,336
Komissiya xərcləri	21	(348,594)	(400,497)
Digər gəlirlər	22	1,099	16,042
Əməliyyat xərcləri	23	(4,538,076)	(4,279,137)
Qeyri-faiz xalis (xərc)/gəlir		(3,007,749)	(2,745,492)
Mənfəət vergisindən əvvəlki gəlir		2,479,062	2,010,807
Mənfəət vergisi	16	(615,187)	(548,497)
İl üzrə xalis mənfəət		1,863,875	1,462,310
Satılabilən investisiya qiymətli kağızlar üzrə gəlir		-	(38,131)
Birbaşa kapitalda tamam mənfəət vergisi		-	7,626
DİGƏR MƏCMU GƏLİR		-	(30,505)
İL ÜZRƏ CƏMİ MƏCMU GƏLİR		1,863,875	1,431,805
Hər səhm üzrə gəlir			
Əsas və kapitala əlavə edilə bilən(AZN)	24	0.139	0.119

İdarə Heyəti adından:

İdarə Heyəti Sədri

Baş Mühasib

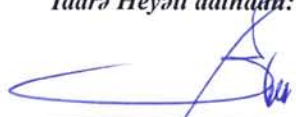
10 Aprel, 2014
Bakı, Azərbaycan

10 Aprel, 2014
Bakı, Azərbaycan

1-31 ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	<i>Nizamnamə Kapitalı</i>	<i>Bölüşdürül məmiş Mənfəət</i>	<i>Satılabilən investisiya qiymətli</i>	<i>Cəmi xüsusi kapital</i>
31 December 2011-ci il	11,624,080	1,351,626	30,505	13,006,211
Adi səhmlərin emissiyası (Qeyd17)	618,828	(618,828)	-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	1,462,310	(30,505)	1,431,805
Adi səhmlər üzrə bəyan edilmiş dividendlər	-	(471,330)	-	(471,330)
31 December 2012 ci il	12,242,908	1,723,778	-	13,966,686
Adi səhmlərin emissiyası	1,204,410	-	-	1,204,410
Səhmlərə çevrilmiş bölüşdürülməmiş mənfəət	-	(1,204,410)	-	(1,204,410)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	1,863,875	-	1,863,875
Adi səhmlər üzrə bəyan edilmiş dividendlər	-	-	-	-
31 December 2013 cü il	13,447,318	2,383,243	-	15,830,561

İdarə Heyəti adından:

İdarə Heyəti Sədri

Baş Mühasib

10 Aprel, 2014

Bakı, Azərbaycan

10 Aprel, 2014

Bakı, Azərbaycan

"AZƏR-TÜRK BANK" ASC
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə
Azərbaycan manatı ilə

Azərbaycan manatı ilə

31 dekabr 2013 31 dekabr 2012

Əməliyyat fəaliyyəti nəticəsində yaranan pul vəsaitinin hərəkəti:		
Mənfəət vergisi çıxılmazdan əvvəl mənfəət	2,479,062	2,010,807
Düzəlişlər		
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar	922,268	294,504
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə kurs fərqlərindən mənfəət	(527,891)	(454,764)
Köhnəlmə və amortizasiya	186,576	178,986
Əsas vəsaitlərin silinməsindən yaranan zərər	1,947	3,718
Dividend gəlirləri	-	(6,000)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəlki əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri:	3,061,962	2,027,251
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər		
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının minimal ehtiyat depoziti	(264,699)	(90,480)
Banklardan alınacaq vəsaitlər	(1,519,425)	(5,201,519)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(9,323,171)	(12,401,622)
Digər Aktivlər	(65,883)	(335,538)
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(4,109,259)	22,999,421
Müştəri hesabları	10,897,188	(3,789,180)
Digər öhdəliklər	72,313	23,548
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər	(4,312,936)	1,204,630
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş daxil olan xalis pul vəsaitləri pul vəsaitləri	(1,250,974)	3,231,881
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(593,475)	(218,912)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə mənfəət	-	-
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş daxil olan xalis pul vəsaitləri	(1,844,449)	3,012,969
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ		
Purchase of property equipment and intangible assets	(20,110)	(169,664)
Əsas vəsaitlərin satışından daxilolmalar	740	-
daxilolmalar	4,821,192	(6,281,288)
Alınmış dividendlər	-	6,000
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri:	4,801,822	(6,444,952)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri:		
Ödənilmiş dividendlər	-	(471,330)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri	-	(471,330)
Məzənnə fərqlərinin pul və pul vəsaitlərinə təsiri	11,845	8,434
XALIS PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKİVALENTLƏRİ artma/(azalma)	2,969,219	(3,894,879)
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİ, ilin əvvəlinə	9,128,154	13,023,033
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİ, ilin sonuna Qeyd 6.2	12,097,373	9,128,154

İdarə Heyəti adından:

İdarə Heyəti Sədri

10 Aprel, 2014

Bakı, Azərbaycan

Baş Mühəsib

10 Aprel, 2014

Bakı, Azərbaycan

1-31 ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

1 GİRİŞ

- 1.1** “Azər-Türk Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) 1995-ci ilin may ayında Azərbaycan Respublikası ərazisində qapalı səhmdar cəmiyyəti kimi təsis edilmişdir və 30 iyun 1995-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından (bundan sonra “ARMB”) ümumi bank lisenziyasını almışdır. 2005-ci ilin aprel ayında Bank açıq səhmdar cəmiyyəti kimi qeydiyyatdan keçmişdir. Bankın əsas fəaliyyət növlərinə əmanətlərin qəbul edilməsi, müştərilərin hesablarının saxlanması, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi, nağd pul və hesablaşmalarla bağlı əməliyyatlar, qiymətli kağızlar və xarici valyutanın mübadiləsi üzrə əməliyyatlar daxildir. Bankın fəaliyyəti ARMB tərəfindən tənzimlənir. Həmçinin, Bankın dörd filialı mövcuddur. Bankın baş ofisi Xocalı prospekti, 55; Bakı şəhəri AZ1025, Azərbaycan Respublikası ünvanında yerləşir.
- 1.2** Bankın əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası daxilində kommersiya bank əməliyyatlarıdır.
- 1.3** Bankın rəsmi qeydiyyat ünvanı: BankAzərbaycan Respublikası, AZ1005, Bakı şəhəri, , Xocalı pr.55 ünvanında qeydiyyatdadır. Bankın aktiv və öhdəliklərinin əksəriyyəti Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşir.
- 1.4** Bankın aşağıda göstərilən filialları mövcuddur:
- Mərkəz filialı, İ. Səfərlı küçəsi, 5; Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası ünvanında yerləşir və 19 iyul 2010-cu il 234/4 №-li bank icazəsi əsasında fəaliyyət göstərir.
 - Bakı filialı, S.Vurgun küçəsi, 140; Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası ünvanında yerləşir və 16 iyun 2006-cı il tarixli 234/1 №-li bank icazəsi əsasında fəaliyyət göstərir.
 - Gəncə filialı, M.A.Abbaszađə küçəsi 68; Gəncə şəhəri, Azərbaycan Respublikası ünvanındayerləşir və 31 oktyabr 2007-ci il tarixli 234/2 №-li bank icazəsi əsasında fəaliyyət göstərir.
 - Naxçıvan filialı, H.Əliyev prospekti 37; Naxçıvan şəhəri, Azərbaycan Respublikası ünvanındayerləşir və 1 oktyabr 2009-cu il tarixli 234/3 №-li bank icazəsi əsasında fəaliyyət göstərir.

2 BANKIN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ

- 2.1** 2012-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ozunun maliyyə sabitliyi siyasətini qlobal iqtisadiyyatda kovrak artım, qlobal risklərin yuksəlməsi, dünya maliyyə və əmtəə bazarlarında volatilliyin qalması şəraitində həyata keçirmisdir. Mürəkkəb qlobal muhitdə il ərzində olkə iqtisadiyyatında artım dinamikaşı davam etmis və əsasən qeyri-neft sektorundan qaynaqlanmis, makroiqtisadi sabitlik qorunmusdur.
- 2.2** Bank sisteminin maliyyə dayanıqlıqlının qorunub saxlanılması məqsədiləMərkəzi Bank banklarda risklərin idarə edilməsi potensialının gucləndirilməsi, banklar uzərində nəzarət-tənzimləmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, bankların kapitallasma səviyyəsinin artırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirmisdir. Eyni zamanda bank sisteminin maliyyə vasitəcilii funksiyasının dərinləşdirilməsi diqqətdə saxlanılmışdır.
- 2.3** Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində tez-tez müxtəlif şərhlər və dəyişikliklər baş verir. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların üzləşdiyi çətinliklərə, müflisləşmə və iflas haqqında qanunvericiliyin gələcəkdə təkmilləşdirilməsi zərurəti, girovun qeydiyyatı və istifadəsi üzrə rəsmiləşdirilmiş prosedurlarının yetərsizliyi, eləcə də qanunvericilik və vergi sistemi ilə bağlı digər maneələr daxildir. Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişaf istiqaməti vergi, hüquqi, tənzimləyici və siyasi sahələrdə baş vermiş tərəqqilərlə birlikdə dövlətin iqtisadi, maliyyə və pul siyasətinə dair həyata keçirdiyi tədbirlərin effektivliyindən xeyli dərəcədə asılıdır.
- 2.4 Fasiləsizlik prinsipi**
- Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 25 iyul 2012-ci il tarixli qərarına əsasən, fəaliyyətdə olan bankların məcmu kapitalının, habelə yeni yaradılan banklar üçün nizamnamə kapitalının minimum miqdarı 50,000,000 manatadək artırıldımalıdır. Nizamnamə kapitalının yeni minimum məbləği 01 yanvar 2015-ci ildən güvvəyə minir. 31 dekabr 2013-cü il tarixində, Bankın Məcmu kapitalı AZN 16,739,460 təşkil edir və yeni minimum səviyyəsinin yalnız 33.48%-ni əhatə edir.
- ARMB-nın kapitala dair yeni tələblərinə müvafiq olmaq üçün bank 1 yanvar 2015-ci il tarixinə qədər öz məcmu kapitalını azı 66.52% qədər artırmalıdır.

Bununla bağlı Rəhbərlik bildirir ki, “Azər-Türk Bank” ASC - də məcmu kapitalın minimum miqdarının 50,0 milyon manata qədər artırılmasını nizamnamə kapitalının artırılması hesabına səhmdarlar tərəfindən həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Nizamnamə kapitalının artırılmasında Səhmdarların hansı nisbətə iştirak edəcəkləri Səhmdarların Ümumi Yığıncağının 2014 - cü ilin may ayında keçiriləcək növbəti iclasında müəvvənləşdiriləcəkdir.

Rəhbərlik məcmu kapitalının artırılması ilə bağlı planlarının yerinə yetirilməsində uğursuzluqla qarşılaşarsa Bank fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərmək iqtidarında çətinliklərlə üzləşə bilər. Bu maliyyə hesabatlarına yuxarıda şərh olunan qeyri-müəyyənliklər nəticəsində yarana biləcək hər hansı düzəlişlər edilməmişdir.

3 ƏSAS UÇOT PRİNSİPLƏRİNİN XÜLASƏSİ

3.1 Tərtibatın əsasları. Maliyyə hesabatları maliyyə mövqeyi haqqında hesabatın aşağıdakı maddi müddəaları istisna olmaqla, tarixi dəyər əsasında hazırlanmışdır:

- Satıla bilən maliyyə aktivləri digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülür;
- Xüsusi kapitalla investisiya alətləri ədalətli dəyərlə ölçülür;

BMHS-a uyğun olaraq maliyyə hesabatlarının hazırlanması müəyyən mühüm ilkin uçotdan istifadəni tələb edir. Bu, həmçinin Bankın mühasibat uçotu siyasətinin tətbiq olunması prosesində rəhbərlikdən qərar verilməsini tələb edir.

3.2 Funksional və təqdimat valyutası: Bu Maliyyə hesabatları bankın funksional valyutası olan Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur.

3.3 Xarici Valyuta. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar həmin əməliyyatların aparıldığı tarixdə spot-valyuta kursu ilə əməliyyatların müvafiq funksional valyutasına çevrilir. Hesabat tarixində xarici valyutada ifadə olunan monetar aktivlər və öhdəliklər həmin tarixdə CBAR spot-valyuta kursu ilə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyuta ilə tarixi dəyər şərtləri ilə ölçülən qeyri-monetar aktivlər və öhdəliklər əməliyyatın aparıldığı tarixdəki valyuta kursundan istifadə etməklə çevrilir. Çevrilmə zamanı yaranan xarici valyuta fərqləri gəlir və ya itkidə tanınır.

	2013		2012	
	İlin sonuna Dövr ərzində orta		İlin sonuna Dövr ərzində orta	
USD	0.7845	0.7856	0.7850	0.7856
EUR	1.0780	1.0750	1.0377	1.0106
GBP	1.2927	1.2958	1.2694	1.2458
TRY	0.3642	0.3670	0.4387	0.4370
RUR	0.0241	0.0244	0.0258	0.0254

3.4 Faiz gəliri və xərci. Faiz gəliri və xərci qüvvədə olan faiz metodundan istifadə etməklə gəlir və ya itkidə tanınır. Qüvvədə olan faiz dərəcəsi dəqiq şəkildə ehtimal olunan gələcək nağd hesablaşmaları və mədaxili maliyyə aktivinin və ya öhdəliyin gözlənilən xidmət müddəti vasitəsi ilə maliyyə aktivinin və ya öhdəliyin balans dəyərinə diskontlaşdırır. Qüvvədə olan faiz dərəcəsini hesablayarkən, gələcək kredit itkilərini deyil, bank maliyyə alətinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə alaraq gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini qiymətləndirir. Qüvvədə olan faiz dərəcəsinin hesablanması bütün əməliyyat xərclərinin və haqlarının, qüvvədə olan faiz dərəcəsinin bir hissəsi olan ödəniş və ya alınmış maddələr daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin alışına və ya buraxılmasına birbaşa aid olan əlavə xərclər daxildir. Ümumi gəlir hesabatında təqdim edilən faiz gəliri və ya xərcinə faktiki faiz əsası ilə hesablanan amortizasiya edilmiş xərclə ölçülən və satışa hazır investisiya üzrə faiz gəliri ilə ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz dərəcəsi daxildir.

3.5 Komissiya gəliri və xərci. Maliyyə aktivləri və ya öhdəliyi üzrə qüvvədə olan faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan ödəniş və komissiya gəliri və ya xərci faktiki faiz dərəcəsinin ölçülməsinə daxildir. Əlaqədar xidmətlər göstərildiyi üçün digər ödənişlər və komissiya gəliri, o cümlədən müştəri xidməti ödənişləri, investisiya idarəetmə komissiyaları, satış komissiyaları tanınır. Kredit öhdəliyinin kreditdən istifadə ilə nəticələnməsi gözlənilmədikdə, əlaqədar kredit öhdəliyi ödənişləri öhdəlik müddətində düz xətt əsası ilə tanınır. Digər ödəniş və komissiya xərci əsasən əməliyyat və xidmət haqları ilə bağlıdır ki, bu, xidmətlər əldə olunduqca xərclərə aid edilir.

- 3.6** Bank müqaviləyə əsasən maliyyə aləti üzrə öhdəlik daşıyan tərəfə çevrildiyi zaman maliyyə aktivini və ya öhdəliyini balansda tanıyır. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin adi yolla alınması və satılması zamanı hesablaşma tarixində əməliyyat balansda tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərle ölçülür.
- 3.7** İlkin tanınma zamanı, maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı bütün birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəlikləri istisna olmaqla) müvafiq olaraq maliyyə aktivinin ədalətli dəyərindən azaldılır və ya maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərində əlavə edilir. Mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər hesabında tanınır.
- 3.8** Təsnifat: Təsnifat maliyyə aktivlərinin xarakteri və məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı müəyyən olunur. Maliyyə aktivləri aşağıdakı konkret kateqoriyalarda təsnif edilir:
- 3.9** **MZHƏDT maliyyə aktivləri:** Ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivləri, “mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivləri” kateqoriyasına aid edirlər. Yaxın gələcəkdə satılması nəzərdə tutulduqda, əldə edilən maliyyə aktivləri satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Törəmə maliyyə alətləri də xüsusilə nəzərdə tutulmuş alətlər və effektiv hecinq alətləri istisna olmaqla, satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər üzrə yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesabında tanınır..
- 3.10** **Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar** Bu kateqoriyaya Bankın ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyəti və imkanı olduğu təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılacaq və müəyyən edilmiş ödəmə müddəti olan sərbəst surətdə alınıb satılabilən qeyri-derivativ maliyyə aktivləri daxildir.
- 3.11** **Satılabilən investisiya qiymətli kağızları;** Satılabilən investisiya qiymətli kağızları, əvvəlcədən bu kateqoriyaya aid olunması nəzərdə tutulan və ya bundan əvvəlki kateqoriyaların heç birinə aid edilə bilməyən qeyri-törəmə aktivlərdir. İlkin tanınmadan sonra satılabilən investisiya qiymətli kağızları ədalətli dəyər əsasında ölçülür və yaranan mənfəət və zərərlər digər məcmu gəlir hesablarında qeydə alınır. İnvestisiyanın tanınmasına xitam verildikdə və ya onun dəyərində ehtimal edilən azalmalar baş verdikdə əvvəllər məcmu gəlir hesablarında qeydə alınan mənfəət və gəlirlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.
- 3.12** **Verilmiş kreditlər və debitor borclar;** Verilmiş kreditlər və debitor borcları, maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən edilən ödənişli və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivlərdir. Bu aktivlərə vəsait qoyularkən məqsəd dərhal və ya qısa müddət ərzində onların satılması deyil və bu aktivlər nə ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivlərinə, nə də satılabilən maliyyə aktivləri kateqoriyalarına aid edilmir. Bu tip aktivlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır. Kreditlərin və debitor borclarının tanınmasına xitam verilməsi, onların dəyərində ehtimal edilən azalmalar yaranması, eləcə də onların köhnəlməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.
- 3.13** **Maliyyə alətlərinin uçotuna xitam.** Bank maliyyə aktivinin tanınmasından o halda imtina edir ki, maliyyə aktivindən yaranan pul vəsaitləri hərəkəti üzərindəki müqavilə hüquqlarının müddəti bitir və ya maliyyə aktivinin mülkiyyət üzrə bütün risklərinin və mükafatlarının əsaslı şəkildə köçürüldüyü əməliyyatda və ya bankın mülkiyyət üzrə bütün riskləri və mükafatları əsaslı şəkildə nə köçürmədiyi, nə də saxlamadığı və maliyyə aktivini üzərində nəzarəti saxlamadığı əməliyyatda maliyyə aktivini köçürür. Maliyyə aktivinin tanınmasından imtina zamanı aktivin balans dəyəri (və ya köçürülən aktivin bir hissəsinə ayrılan balans dəyəri) və alınan kompensasiya arasındakı fərq gəlir və ya itkidə tanınır.
- 3.14** Bankın maliyyə aktivinin mülkiyyət üzrə bütün risklərini və mükafatlarını əsaslı şəkildə nə köçürmədiyi, nə də saxlamadığı əməliyyatlarda və aktiv üzərində nəzarəti saxlamadığı əməliyyatlarda Qrup aktivini onun davamlı cəlb olunması həddində tanımağa davam edir ki, bu da onun köçürülən aktiv dəyərindəki dəyişikliklərə məruz qalmasının həddi ilə müəyyən olunur.

- 3.15** Bankın öhdəlikləri yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya onların müddəti bitdikdə bank maliyyə öhdəliklərinin tanınmasından imtina edir. Tanınmasından imtina edilən maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri və ödənilən və ödənməli olan kompensasiya arasındakı fərq gəlir və itki haqqında hesabatda tanınır.
- 3.16 Maliyyə alətlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi;** Əgər ticarət məqsədi ilə saxlanılan qeyri-derivativ maliyyə alətinin yaxın gələcəkdə satılması məqsədi aktuallığını itirirsə bu zaman belə maliyyə alətləri mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarılaraq aşağıdakı kateqoriyalardan birinə yenidən daxil olunur.
- 3.17** • Əgər maliyyə aktivləri verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğundursa bu zaman, Bankın bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı varsa onu kreditlər və debitor borclar kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər;
• Digər maliyyə aktivləri adətən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına və nadir hallarda ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar kateqoriyasına daxil oluna bilər.
- 3.18** Əvvəlcədən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına aid edilmiş maliyyə aləti verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğun gəldikdə və Bankın bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı yarandıqda, Bank onu verilmiş kreditlər və debitor borclar kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər.
- 3.19** .Maliyyə alətləri yenidən təsnif olunduqda onların ədalətli dəyərindən istifadə edilir. Bu alətlərə aid daha əvvəllər mənfəət və zərər hesablarında tanınmış mənfəət və zərərlər geri qaytarılmır. Maliyyə alətinin ədalətli dəyəri yenidən təsnifləşdirmə tarixində müvafiq olaraq onun yeni maya dəyərinə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərinə çevrilir.
- 3.20 Əvəzləşdirmə;** Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri o zaman əvəzləşdirilir və xalis məbləğ maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda o zaman təqdim edilir ki, Bank tanınan məbləğləri əvəzləşdirmək üçün qanuni hüquqa malik olur, ya netto-əsasla hesablaşmaq, ya da aktivləri realizə etmək və eyni zamanda öhdəlik üzrə hesablaşmaq istəyir. Gəlir və xərclər BMHS-larında icazə verildikdə, netto-əsasla təqdim edilir.
- 3.21 Amortizasiya edilmiş maya dəyəri;** Maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin amortizasiya edilmiş maya dəyəri elə bir məbləğdir ki, burada ilkin tanınma zamanı əsas avans ödənişlərini çıxmaqla, ilkin tanınan məbləğ və ödəmə müddəti çatan məbləğ arasındakı fərqi faktiki faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə ümumi amortizasiyasını üstə gəlməklə və ya çıxmaqla, pozuntu üzrə azalmanı çıxmaqla, maliyyə aktivləri və ya öhdəliyi.
- 3.22 Ədalətli dəyərin təyin olunması;** Ədalətli dəyər elə məbləğdir ki, ölçmə tarixində kommersiya əməliyyatında məlumatlı və razı olan tərəflər arasında bunun üçün aktiv mübadilə oluna bilər və ya öhdəlik üzrə hesablaşma aparıla bilər. Mümkün olduqda, bank alətin ədalətli dəyərini həmin alət üzrə fəal bazarda təyin edilmiş qiymətlərdən istifadə edərək ölçür. Təyin edilmiş qiymətləri müntəzəm və hazır olduqda və kommersiya əsasları ilə faktiki, müntəzəm baş tutan bazar sövdələşmələrini əks etdirdikdə, bazar fəal hesab olunur. Hər hansı maliyyə aləti üzrə bazar fəal olmadıqda, bank qiymətləndirmə üsulundan istifadə etməklə ədalətli qiymətmüəyyən edir. Qiymətləndirmə üsullarına məlumatlı, razı tərəflər (mümkün olduqda) arasındakı son kommersiya əməliyyatlarından istifadə, əsas etibarilə eyni olan digər alətlərin cari dəyərinə istinad, diskont pul vəsaiti hərəkəti təhlilləri və opsiya qiymət modelləri daxildir. Əməliyyat qiyməti ilkin tanınmada ədalətli qiymətin ən uyğun sübutunu verdikdə, maliyyə aləti ilkin olaraq əməliyyat qiyməti ilə ölçülür və bu qiymət ilə qiymətləndirmə modelindən ilkin alınan dəyər arasında qalan fərq alətin xidmət müddəti ərzində müvafiq əsasla gəlir və itkiyə tanınır.
- 3.23 Dəyərsizləşmənin müəyyən olunması və ölçülməsi;** Hər bir hesabat tarixində Bank amortizasiya dəyərində saxlanan maliyyə aktivlərinin qiymətdən düşməsinə obyektiv əsas olub-olmadığını qiymətləndirir. Maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun qiyməti o zaman düşür ki, obyektiv əsas göstərir ki, aktivin və ya aktivlər qrupunun ilkin tanınmasından sonra itki hadisəsi baş vermişdir və həmin itki hadisəsi etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilər aktivin və ya aktivlər qrupunun gələcək pul vəsaitləri hərəkətinə təsirə təsir edir.

- 3.24** Maliyyə aktivlərinin qiymətdən düşməsinin obyektiv əsasına borcalanın və ya emitentin mühüm maliyyə çətinliyi, borcalanın defolt etməsi və ya qayda pozması, kreditin və ya avansın bank tərəfindən digər formada nəzərə alınmayan şərtlərlə restrukturizasiyası, bank borcalanın və ya kreditorun müflisləşmə göstəriciləri, girov üzrə fəal bazanın itməsi və ya aktivlər qrupu ilə əlaqədar nəzərəçarpan məlumatlar, məsələn qrupdakı borcalanların və ya emitentlərin statusunda mənfi dəyişikliklər, qrupdakı defoltla əlaqədar iqtisadi konyunktura daxil ola bilər.
- 3.25** Bank həm konkret aktiv, həm də ümumi səviyyədə amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən kreditlər, avans və investisiya girovları üzrə qiymətdən düşmənin əsasını nəzərə alır. Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən ayrı-ayrı mühüm kreditlər və avanslar və investisiya girovlarının konkret olaraq qiymətdən düşməsi qiymətləndirir. Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən, konkret olaraq qiymətdən düşmədiyi müəyyən olunan ayrı-ayrı mühüm kreditlər və avanslar və investisiya girovları sonra ümumilikdə baş vermiş, lakin hələ müəyyən olunmamış qiymətdən düşməyə görə qiymətləndirilir. Ayrı-ayrılıqda əhəmiyyətli olmayan amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən kreditlər, avans və investisiya girovları oxşar risk xarakteristikası ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən kredit, avans və investisiya girovlarını bir yerdə qruplaşdırmaqla qiymətdən düşməyə görə qiymətləndirilir.
- 3.26** Ümumi qiymətdən düşməni qiymətləndirərkən, cari iqtisadi və kredit şərtlərinə əsasən faktiki itkilərin tarixi modelləşdirmə ilə ehtimal olunandan çox və ya az olma mümkünlüyü ilə əlaqədar bank defolt ehtimalının statistik tarixi tendensiya modelləşdirməsindən, kompensasiya vaxt təyinatından və dəyən itkinin məbləğindən istifadə edir. Defolt dərəcələri, itki dərəcəsi və gələcək kompensasiyanın gözlənilən vaxtının uyğun qalmasını təmin etmək üçün onlar faktiki nəticələrə görə etalon sınaqdan keçir.
- 3.27** Amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınmış aktivlər Amortizasiya olunmuş dəyərlə sövdələşmə aparılan aktivlər üzrə qiymətdən düşmə zərərləri maliyyə aktivinin balans dəyəri və aktivin orijinal faktiki faiz dərəcəsində diskontlaşdırılan ehtimal olunan gələcək pul vəsaiti hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərq olaraq ölçülür. Dəyərdən düşmə zərərləri gəlir və zərərlərdə tanınır və kredit və avanslar müqabilində məvəcib hesabatında əks olunur. Qiymətdən düşmüş aktivlər üzrə faiz tanınmır. Növbəti hadisə nəticəsində dəyərdən düşmə zərərlərinin məbləği azalarsa, dəyərdən düşmə zərərlərindəki həmin azalma gəlir və zərər vasitəsi ilə ləğv edilir.
- 3.28** Kredit və avanslar geri qaytarılması mümkün olmayan hesab edildikdə, qiymətdən düşmə zərərlərinə görə endirim müqabilində hesabdan silinir. Rəhbərlik banka ödənməli olan məbləğlərin alınması üçün bütün imkanlardan istifadə etdikdən sonra və bank bütün mövcud girovu satdıqdan sonra Kredit və avanslar hesabdan silinir. Əvvəlcədən hesabdan silinən məbləğlərin yenidən bərpası, bərpa müddətində gəlir və itki hesabatlarında maliyyə aktivlərinin qiymətdən düşməsi xərcinə kompensasiya olaraq əks olunur.
- 3.29** Satılabilən maliyyə aktivləri Hər bir hesabat tarixində Bank satılabilən maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub olmamasını dəyərləndirir.
- 3.30** Satılabilən investisiya qiymətli kağızları kimi təsnifləşdirilən kapital investisiyaları üçün obyektiv sübut olaraq onun ədalətli dəyərinin əhəmiyyətli dərəcədə və ya uzun müddət ərzində qalıq dəyərindən aşağı olması göstərilə bilər. Dəyərsizləşmə halı yarandıqda, ilkin satılma dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasındakı fərqdən daha əvvələr bu investisiya üzrə mənfəət və zərər hesabında tanınmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxıldıqdan sonra yaranan yekun zərər rəqəmi məcmu gəlir hesabından mənfəət və zərər hesabına transfer edilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və zərər hesabı vasitəsilə geri qaytarılmır və dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra onların ədalətli dəyərində baş verən yüksəlmələr məcmu gəlir hesabında tanınır.
- 3.31** Satılabilən investisiya qiymətli kağızları kimi təsnifləşdirilən borc alətləri üzrə isə dəyərsizləşmə kriteriyaları amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınan maliyyə aktivlərində olduğu kimidir. Dəyərsizləşmənin məbləğini hesablamaq üçün gələcək faiz gəlirləri azaldılmış qalıq dəyərində əsaslanır və gələcək pul axınlarını diskont etmək üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır. Faiz gəliri mənfəət və zərər hesabında tanınır.

- 3.32** Əgər növbəti ildə borc alətinin ədalətli dəyəri yüksəlsə və bu yüksəlmənin dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra baş verməsinə dair obyektiv sübut mövcuddursa bu zaman əvvəlcədən tanınan dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və zərər hesabından geri qaytarılır.
- 3.33 Pul və pul ekvivalentləri** Pul və pul ekvivalentlərinə nağd pul, müxbir hesablarda olan və istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmayan qalıqlar, ARMB-da yerləşdirilən və bitmə müddəti 90 günədək olan müddətli depozitlər, eləcə də İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (“İƏİT”) üzv olan ölkələrdə yerləşən banklara verilmiş vəsaitlər daxildir. Pul vəsaitlərinin hərəkətinə təyin edərkən, ARMB tərəfindən tələb edilən əmanətlər üzrə minimum məcburiyyətlər, istifadəsində məhdudiyyətlərin olması səbəbi ilə pul və pul ekvivalentləri kateqoriyasına daxil edilmir.
- 3.34 Banklardan alınacaq vəsaitlər** Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində Bank digər banklarda müxtəlif müddətlər üzrə əmanətlər yerləşdirir. Banklardan alınacaq vəsaitlər ədalətli dəyərdə tanınır. Ödəniş tarixi müəyyən olan banklardan alınacaq vəsaitlər sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyərində effektiv faiz metodundan istifadə edilərək ölçülür və dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları çıxılmaqla tanınır. Banklardan alınacaq vəsaitlər ödəniş tarixi müəyyən olmadıqda təxmin edilən ödəniş tarixi əsasında amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınır. Kredit institutlarından alınacaq vəsaitlər dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları çıxılmaqla tanınır.
- 3.35 Banklara və digər maliyyə institutlarına ödəniləcək vəsaitlər** Banklara ödəniləcək vəsaitlər, qarşı tərəflərin pul və ya digər bənzər aktivlərin Banka ötürülməsi zamanı balansda tanınır. Qeyri-törəmə öhdəliklər amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür. Əgər Bank öz borcunu satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.
- 3.36 Müştərilərə verilmiş kreditlər** Müştərilərə verilmiş kreditlər maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən ödəniş qrafikinə malik və fəal bazara çıxarılmayan qeyritörəmə aktivlərdir.
- 3.37** Bank tərəfindən verilmiş kreditlər ilk olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat üzrə aid olduğu xərclər həcmində tanınır. Hesablanmış ədalətli dəyər kreditin ədalətli dəyərinə bərabər olmadıqda, misal üçün, kredit bazar qiymətindən aşağı dəyərlə verildikdə, hesablanmış ədalətli dəyərlə kreditin ədalətli dəyəri arasındakı fərq kreditin ilkin tanınması üzrə zərər kimi qeydə alınır və bu zərərin xüsusiyyətinə uyğun olaraq məcmu gəlir hesabatına daxil edilir. Daha sonra, kreditlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır. Müştərilərə verilmiş kreditlər ehtimal edilən zərərlər üzrə bütün ehtiyatlar çıxılmaqla uçota alınır.
- 3.38** Satış və yenidən alış repo müqavilələri. Satış və yenidən alış müqavilələri (repo müqavilələri) təminatlı maliyyələşdirmə əməliyyatları kimi uçota alınır. Satış və yenidən alış müqavilələri əsasında satılan qiymətli kağızlar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda (balansda) saxlanılır və müqavilə əsasında indossatın satmaq və yenidən girovqoymaq hüququ olarsa, satış və yenidən alış müqavilələri əsasında girova qoyulmuş qiymətli kağızlar kimi klassifikasiya olunur. Uyğun öhdəlik məbləği maliyyə institutlarına və müştərilərə borclar kimi göstərilir. Yenidənsatış müqaviləsi əsasında alınmış qiymətli kağızlar maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər və müştərilərə verilmiş kreditlər hesabında uyğun olaraq göstərilir. Satış və yenidən alış arasındakı qiymət fərqi faiz kimi tanınır və effektiv bölüşdürülmə əsasında müqavilənin müddəti üzrə bölüşdürülür.
- 3.39** Kreditlərin restrukturizasiyası Mümkün olduğu hallarda Bank girovu reallaşdırmadan öncə kreditin prolonqasiya edilməsinə səy göstərir. Belə səylərə ödəmə şərtlərinin dəyişdirilməsi və ya yeni kredit sazişinin imzalanması daxildir. Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqdan sonra belə kreditlər artıq gecikmiş sayılmır. Rəhbərlik daimi olaraq, prolonqasiya edilmiş kreditləri təhlil edərək onlar üzrə bütün şərtlərin yerinə yetirilməsini və gələcək ödənişlərin icra olunmasının ehtimalını təhlil edir. Belə kreditlər, fərdi olaraq və ya kollektiv şəkildə dəyərsizləşmə ehtimallarının mövcudluğunun yoxlanılması məqsədi ilə kreditin ilkin və ya cari effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilərək təhlil edirlər.

- 3.40 Müştəri hesabları** Müştəri hesabları fərdi müştərilərin, dövlət və özəl müəssisələrinin vəsaitlərini təmsil edir və bu hesablar balansda amortizasiya olunmuş ilkin dəyər ilə tanınır.
- 3.41 Borc qiymətli kağızları** Borc qiymətli kağızlarına sadə veksellər, istiqrazlar, depozit sertifikatları və Bank tərəfindən yerləşdirilən borc iltizamları aiddir. Əgər Bank öz borc qiymətli kağızını satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir
- 3.42** Maliyyə zamanəti müqavilələri Təqdim edən tərəfin, əvvəlcədən razılaşdırılmış kreditörün müvafiq kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olaraq borcunu ödəyə bilməməsi nəticəsində qarşı tərəfin məruz qaldığı zərərləri qarşılamaq məqsədi ilə qarşı tərəfə edəcəyi ödənişləri nəzərdə tutan müqaviləyə maliyyə zamanəti müqaviləsi deyilir. Kreditlərin verilməsi üzrə maliyyə zamanətləri və öhdəlikləri əvvəlcə qaydaya görə əldə edilmiş komissiya gəlirləri ilə təsdiqlənən ədalətli dəyərlə qeydə alınır. Həmin məbləğ öhdəliyin qüvvədə olduğu müddət ərzində düz xətt metodu ilə amortizasiya edilir və digər öhdəliklər qismində tanınır. Növbəti dövrlərdə, əgər əvvəlcədən xüsusilə MZHƏD şəklində planlaşdırılmayıbsa, aşağıda göstərilənlərdən hansı daha yüksək olarsa o məbləğdə ölçülür:
- Hər bir hesabat dövrünün sonunda öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan xərclər üzrə ən yaxşı təxmin edilən məbləğ; və ya
 - Gəlirlərin tanınması siyasətinə müvafiq şəkildə ilkin olaraq tanınmış məbləğ çıxılsın hər hansı məcmu amortizasiya məbləği.
- 3.43 Əməliyyat lizinqi** Əməliyyat icarəsi üzrə icarə ödənişləri icarə müddəti ərzində düz xətt üsulu ilə xərc kimi tanınır. Əgər hər hansı digər sistemə uyğun üsul istifadəçinin aktivdən əldə etdiyi səmərənin zaman sxemini daha aydın şəkildə təqdim etmək imkanını verirsə, onda həmin digər üsul istifadə olunmalıdır. Əməliyyat icarələri zamanı yaranan şərti icarə ödənişləri öhdəlik daşıdığı dövrdə xərc kimi tanınır. İcarə stimulları əməliyyat icarələrinə daxil olmaq üçün alındığı təqdirdə, belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimulların məcmu səmərəsi düz xətt üsulu ilə icarə ödənişinin azalması kimi tanınır. Əgər hər hansı digər sistemə uyğun üsul istifadəçinin aktivdən əldə etdiyi səmərənin zaman sxemini daha aydın şəkildə təqdim etmək imkanını verirsə, onda həmin digər üsul istifadə olunmalıdır.
- 3.44 Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər** Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər, yığılmış amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tarixi dəyəri ilə tanınır. Tikilməkdə olan və xidmətə verilməmiş aktivlər üzrə köhnəlmə və amortizasiyanın hesablanması bu tip aktivlərin xidmət üçün yararlı olduğu tarixdən etibarən hesablanmağa başlayır. Köhnəlmə, əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərinə onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq aşağıdakı dərəcələrdə tətbiq edilir:

Mebel və qurğular	12-30%
Komputer və avadanlıqlar	20-50%
Nəqliyyat vasitələri	12-20%
Digər Əsas vəsaitlər	10-15%
Q.maddi əsas vəsaitlər	10-20%

- 3.45** Təmir və saxlama xərcləri baş verdiyi zaman tanınır və kapitalizasiya kriteriyalarına uyğun gəlməsi halları istisna olmaqla mənfəət və zərər hesablarında əməliyyat xərcləri kimi tanınır
- 3.46** Ayrıca satın alınmış və müəyyən faydalı ömrü olan qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla balansda tarixi dəyəri ilə tanınır. Amortizasiya qeyri- maddi aktivlərin təxmin edilən faydalı ömrü ərzində düz xətt metodu ilə hesablanır. Faydalı ömür təxminləri və amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq tətbiq edilir.

- 3.47** Hər bir hesabat dövrünün sonunda Bank öz əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərini dəyərsizləşmə zərərlərinin baş verməsini təyin etmək məqsədi ilə təhlil edir. Əgər belə hal mövcud olarsa bu aktiv üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğ təyin edilir və dəyərsizləşmə zərərinin məbləği (əgər varsa) hesablanır. Fərdi aktiv üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğin təyin edilməsi mümkün olmadıqda Bank aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidləri qalıq dəyərini təhlil edir.
- 3.48** Əgər aktiv (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğ aktivin (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) qalıq dəyərindən azdırsa onun qalıq dəyəri qaytarılması mümkün olan məbləğə qədər azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərlərinə səbəb olan hallar növbəti dövrlərdə aradan qalxdıqda aktivin (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) qalıq dəyəri yenidən təyin edilmiş məbləğə qədər artırılır amma yeni təyin edilmiş qalıq dəyəri aktivin (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) keçmiş dövrlərdə dəyərsizləşmə itkilərinin tanınmasından öncə mövcud olan qalıq dəyərindən daha çox ola bilməz.
- 3.49** Dəyərsizləşmə zərərlərinin geri qaytarılması dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Aktiv, yenidən qiymətləndirmə metoduna görə uçota alındıqda qalıq dəyərinin yüksəlməsindən yaranan fərq yenidən qiymətləndirmə nəticəsində dəyərin artması kimi tanınır.
- 3.50** Silindikdə, satıldıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilir. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesabında tanınır.
- 3.51** **Vergi qanunvericiliyi** Vergi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir. Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Hesabatdakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Bankın cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.
- 3.52** Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiyə uyğun qalıq dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman balans öhdəliyi üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivini isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq balansda tanınır. Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri balansda tanınmır.
- 3.53** Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivin reallaşdırmağa imkan vermirsə bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.
- 3.54** Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsindən istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır.
- 3.55** Aşağıdakı hallarda təxirə salınmış vergi aktivini və vergi öhdəliyi əvəzləşdirilərək xalis şəkildə təqdim edilə bilər:
- Bankın cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrasımümkün olan hüququ mövcud olduqda; və
 - Təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edilsin və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olsun. Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların fəaliyyəti nəticəsində digər vergilər də yaranır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi tanınır və məcmu gəlir hesabatına daxil edilir.
- 3.56** Azərbaycan Respublikasında Bankın fəaliyyətinə şamil ediləcək müxtəlif başqa vergi növləri də mövcuddur. Bu vergilər məcmu gəlir haqqında hesabatında əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi daxil edilir.

- 3.57 Ehtiyatlar;** Ehtiyatlar, Bank keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır. Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabət dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda). Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.
- 3.58 Təqaüd və digər mükafatlar üzrə öhdəliklər;** Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq Bank işçilərin əmək haqlarından təqaüd ayırmaları tutur və onları dövlət sosial müdafiə fonduna köçürür. Bu cür ayırmaları hesablayarkən təqaüd sisteminin göstərsələrə müvafiq olaraq işəgötürənlər tərəfindən cari ödənişlərin hesablanması zamanı işçi heyəti üzrə nəzərdə tutulan ümumi xərclərin müəyyən nisbəti götürülür. Belə xərclər müvafiq əmək haqlarının alındığı dövrlərə aid edilir. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər dövlət sosial müdafiə fondu tərəfindən yerinə yetirilir. Bank Azərbaycan Respublikasının dövlət sosial müdafiə fondu tərəfindən nəzərdə tutulmuş təqaüd proqramından başqa hər hansı bir digər təqaüd proqramlarında iştirak etmir. Bundan əlavə, Bankda hesablanması tələb olunan pensiya müavinətləri və ya kompensasiya edilən digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.
- 3.59 Şərti aktivlər və öhdəliklər** Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır amma bu öhdəliklərlə bağlı pul vəsaitlərinin ödənilməsinin ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır amma belə aktivlərlə bağlı iqtisadi mənfəətlərin alınması ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir.
- 3.60 Nizamnamə kapitalı;** Adi səhmlər kapital bölümündə təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin yerləşdirilməsi ilə əlaqədar olan birbaşa əlavə xərclər bütün vergi təsirləri istisna olmaqla kapitalın azaldılması kimi uçota alınır. Adi səhmlər üzrə ödənilən dividendlər kapital bölümündə elan olunduğu dövrdə azalma kimi təqdim edilir. Hesabat tarixindən sonra elan edilmiş dividendlər 10 sayılı Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartına “Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr” (“BMUS 10”) müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında açıqlanır.
- 3.61 Seqmentlər üzrə hesabat;** Əməliyyat seqmentləri, resursları seqmentlər üzrə yerləşdirmək və onların fəaliyyətini qiymətləndirmək məqsədilə, əməliyyatlar üzrə qərar qəbul etmək səlahiyyəti olan rəhbər işçi tərəfindən təhlil edilən Bankın komponentləri haqqında daxili hesabatlar əsasında təyin edilir. Bankın seqment üzrə hesabatı aşağıda göstərilən əməliyyat seqmentlərinə əsaslanır: Fərdi bankçılıq (əsasən fərdi müştərilərdən əmanətlərin alınması və istehlak kreditlərin verilməsi, overdraft, kredit kartları və pul köçürmələri vasitələri) və Korporativ bankçılıq (əsasən korporativ və kommersiya müştərilərinə kredit və digər kredit vasitələrinin verilməsi, əmanət və cari hesablar üzrə xidmətlərin göstərilməsi).
- 3.62** Hesabat seqmentləri üzrə məlumat aşağıda göstərilən kəmiyyət göstəricilərinin hər biri ilə müvafiq olmalıdır:
- Onun xarici müştərilər və seqmentdaxili satışlar və ya köçürmələr üzrə təqdim edilən gəliri bütün əməliyyat seqmentləri üzrə ümumi gəlirin, daxili və xarici, 10% və ya artıq olduqda; və ya
 - Onun təqdim olunan mənfəət və zərərin modul dəyəri (i) zərrə üzrə hesabat verməyən bütün əməliyyat seqmentlərin toplanmış mənfəətlərinin və (ii) zərrə üzrə hesabat verən bütün əməliyyat seqmentlərin toplanmış zərərlərinin modul dəyərinin 10% və ya artıq olduqda; və ya
 - Onun aktivləri bütün əməliyyat seqmentlərinin toplanmış aktivlərinin 10% və ya artıq olduqda. Əgər seqmentlər üzrə təqdim edilmiş ümumi xarici gəlir müəssisə gəlirinin 75%-dən azdırsa, Bank gəlirlərinin ən azı 75%-nin hesabat seqmentlərinə daxil olanadək, əlavə seqmentləri hesabat seqmentləri kimi təqdim edir (hətta onlar yuxarıda göstərilən kəmiyyət göstəricilərinə müvafiq olmadığı hallarda).

4 UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI İSTİFADƏ OLUNAN ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

4.1 Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin verməsini tələb edir. Rəhbərlik mütəmadi olaraq öz təxminlərini və mülahizələrini təhlil edir. Rəhbərlik təxminlərini və mülahizələrini tarixi təcrübəyə və müəyyən şərtlər əsasında məntiqli hesab edilən digər faktlara əsaslandırır. Müxtəlif şəraitlərdə və vəziyyətlərdə faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqlənə bilər. Aşağıda göstərilən təxminlər və mülahizələr Bankın maliyyə vəziyyətinin təsvir edilməsi üçün zəruri hesab edilir.

4.2 Kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər; Qrup müntəzəm olaraq kredit portfeli üzrə dəyərsizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin il üzrə mənfəət və zərərdə əks etdirilməsini müəyyən edərkən, Qrupkredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfeli üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür. Bu göstəricilərə, qrupdakı borcalanların ödəniş statusunda və ya qrupdakı aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar ölkə səviyyəsində və ya yerli iqtisadi şərtlərdə mənfəət dəyişikliyinin olduğunu əks etdirən müşahidə edilə bilən məlumatlar daxildir. Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyərsizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumata əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir. Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatları, mövcud iqtisadi və siyasi şərtlər əsasında təyin edilmişdir. Ölkədə baş verə biləcək hadisələri və bu şəraitin maliyyə aktivləri üzrə gələcək dövrlərdə dəyərsizləşmə ehtiyatlarının uyğunluğuna edəcəyi təsirlə bağlı Bank qabaqcadan xəbər vermək iqtidarında deyil.

4.3 Qalıq dəyərlə qeydə alınan investisiyalar; Rəhbərlik Bankın investisiya qoyduğu müəssisələrin səhmlərinə investisiya qoyuluşlarının ədalətli dəyərini kifayət qədər dəqiq qiymətləndirmək iqtidarında deyil. Həmin investisiya qoyuluşları AZN 455,400 (2010: AZN 455,100) məbləğində qalıq dəyərlə göstərilmişdir. İnvestisiya qoyulan müəssisələr öz fəaliyyətləri haqqında son maliyyə məlumatlarını dərc etməmiş, onların səhmləri birjada alınıb-satılmır, həmçinin səhmlərinin son bazar qiyməti ilə bağlı ictimaiyyətə açıq mənbələrdə məlumat mövcud deyildir. Bu cür aktivlər üçün bazarın qeyri-likvid olmasına baxmayaraq, rəhbərlik qiymətli kağızların potensial alıcıları arasında digər rezident kommersiya banklarının və investisiya şirkətlərin olacağını hesab edir və qiymətli kağızların satış dəyərinin onların balans dəyərinə yaxın olacağı gözlənilir.

4.4 Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar; Rəhbərlik Azərbaycan İpoteka Fondu ilə bağlanmış müqavilənin xarakterini və xüsusilə Bankın həmin Fondun agentliyi və ya bu proqram çərçivəsində borcalanla prinsipal qismində çıxış etdiyini nəzərdən keçirmişdir. Bu proqram çərçivəsində verilmiş kreditlərlə bağlı riskləri və faydaları nəzərdən keçirdikdən sonra, rəhbərlik Bankın prinsipal qismində çıxış etdiyi qənaətinə gəlmişdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarındakı uçot prinsipi bu mühakiməyə əsaslanır. Rəhbərlik alternativ qənaətə gəlsəydi, 31 dekabr 2012 - ci il tarixinə bu cür kreditlər üzrə alınmış ümumi vəsaitlər və Fonda ödəniləcək AZN 809,867 (2011: 875,851 AZN) Bankın maliyyə hesabatlarında qeydə alınmazdı.

4.4 Əmlak, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərin faydalı iqtisadi ömrü Bank tərəfindən hər bir hesabat tarixinin sonunda əmlak, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərin faydalı iqtisadi ömrü təhlil edilir. Maliyyə ilindən sonra Direktorlar müəyyən etdi ki, uzun müddətli istifadə olunması səbəbilə avadanlıqların müəyyən elementlərinin faydalı iqtisadi ömrü nəzərdən keçirilməlidir. Təhlillər nəticəsində, təsniflərin faydalı iqtisadi ömür təxminləri 1 yanvar 2011-ci il tarixindən başlayaraq uyğun olaraq dəyişdirildi.

5 YENİ STANDARTLARIN VƏ ŞƏRHLƏRİN QƏBUL EDİLMƏSİ

- 5.1** *Yeni və Yenidən İşlənmiş Bəyanatların Tətbiqi.* Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün növbəti yeni, düzəliş və dəyişikliklər edilmiş bəyanatlar ilk dəfə 1 Yanvar 2013-cü il tarixindən başlayan maliyyə ili üçün icbaridir. (bu siyahı aralıq maliyyə hesabatlarına və ya BMUS-un ilk tətbiqçilərinə, onların BMUS Hesabatlarına təsir edən yeni və dəyişdirilmiş tələblər barədə məlumatı ehtiva etmir).
- 5.2** *Digər Məcmu Gəlirin Təqdimatı haqqında BMUS 1-ə düzəlişlər (2011-ci ilin may ayında buraxılmışdır)* Bu düzəlişlər, digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatını təkmilləşdirəcək. Müəssisə digər məcmu gəlir maddələrini daha sonra mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilməyən və ya təsnifləşdirilə bilən kateqoriyaya əsasən qruplaşdırmalıdır. Məcburiyyət təşkil etməsə də, Müəssisə “mənfəət hesabatı” üçün “mənfəət və zərər” adlı yeni terminologiya tətbiq etmişdir. Düzəlişlərin retrospektiv tətbiqi digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatına olan təsirdən başqa hər hansı bir təsir göstərməmişdir.
- 5.3** *Maliyyə Hesabatlarının təqdimatı haqqında BMUS 1-ə düzəlişlər (2012 - ci ilin may ayında buraxılmış 2009 - 2011 dövrü üzrə BMHS - lərə illik təkmilləşmələr).* Bu düzəlişlər müəyyən edir ki, əlavə müqayisəli məlumat BMUS 1 tərəfindən tələb olunan minimum dövrlərdən sonrakı dövrlər üçün zəruri deyil. Lakin əgər könüllü olaraq bu məlumatlar təqdim edilirsə, maliyyə hesabatlarının tam məcmusunun təmin edilməsini tələb etməməli və BMHS-a uyğun olmalıdır. Düzəlişlər onu da aydınlaşdırır ki, uçot siyasətində əvvəlki ilin başlanğıcı üçün maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim olunmuş məlumata material təsiri olan, retrospektiv düzəliş və dəyişikliklər və ya yenidəntəsnifləşdirmə halları baş verərsə, Müəssisə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı cari dövrün sonuna, əvvəlki dövrün əvvəlinə və sonuna təqdim etməlidir. Lakin, əlavə informasiyanın açıqlanması ilə əlaqədar qeydlərdən başqa, əvvəlki dövrün maliyyə vəziyyətinin açılış bəyanatına dair qeydlər tələb olunmavacaq.
- 5.4** *Torpaq, tikili və avadanlıqlar haqqında BMUS 16 - ya düzəlişlər (2012 - ci ilin may ayında buraxılmış 2009 - 2011 dövrəsi üzrə BMHS - lərə illik təkmilləşmələr)* – Bu düzəlişlər müəyyən edir ki, ehtiyat hissələri, ehtiyat və texniki xidmət avadanlıqları BMUS 16-ya uyğun gələrsə, onlar Torpaq, Tikili və Avadanlıqlar kimi, əks halda inventar kimi tanınmalıdırlar. Düzəlişlərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir təsiri olmamışdır.
- 5.5** *Yenidən işlənmiş BMUS 27 fərdi Maliyyə Hesabatları (2011 - ci ilin may ayında buraxılmışdır)* – Konsolidasiya edilmiş fərdi maliyyə hesabatları BMUS 27-dən əsasən dəyişdirilmədən keçirilən, yenidən işlənmiş və adı dəyişdirilmiş standart indi yalnız fərdi maliyyə hesabatlarının tələbləri ilə məşğuldur. Standard əsasən tələb edir ki, Müəssisələr fərdi maliyyə hesabatlarını hazırlayan zaman, törəmə, asılı və birgə nəzarət altında olan şirkətlərə olan investisiyalar, onların maya dəyəri və ya BMHS 9 Maliyyə Alətləri / BMUS 39 Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə standartlarının tələblərinə uyğun olaraq uçota alınsınlar. Bu standart həmçinin, dividendlərin və müəyyən qrupun yenidəntəşkili ilə və bir sıra açıqlamaların tələblərini də ehtiva edir. Yalnız fərdi maliyyə hesabatları ilə məşğul olduğundan, bu düzəlişlər ümumilikdə Müəssisə üçün nəzərdə tutulmamışdır.
- 5.6** *Yenidən işlənmiş BMUS 28 “Assosasiyalara və Birgə Müəssisələrə İnvestisiyalar” (2011 - ci ilin may ayında buraxılmışdır)* - Yenidən işlənmiş və adı dəyişdirilmiş Standard assosasiyalara investisiyalar üçün mühasibat uçotu qaydalarını hazırlayır, assosasiyalar və birgə müəssisələrə olan investisiyalar zamanı iştirak payı metodunun tətbiqi ilə bağlı tələblər qoyur. Standard “əhəmiyyətli təsir” anlayışını açıqlayır, iştirak payı metodunun (bəzi hallarda iştirak payı metodunun tətbiqi ilə bağlı istisnalar da daxil olmaqla) hansı şəkildə tətbiq edilməsi barədə izahatlar verir həmçinin assosasiyalara və birgə müəssisələrə investisiyaların dəyərsizləşməsinin necə test edilməsi barədə standartlar hazırlayır. Düzəlişlərin Müəssisənin konsolidə olunmuş malivvə hesabatlarına heç bir material təsiri olmamışdır.

- 5.7 *BMUS 32 Maliyyə Alətləri: Təqdimata Düzəliş (2012 - ci ilin may ayında buraxılmış 2009 - 2011 dövrü üzrə BMHS - lərə illik təkmilləşmələr) - Düzəliş iştirak paylarının bölgüsü və kapital əməliyyatlarının əməliyyat xərcləri ilə əlaqədar olan mənfəət vergisinin uçotunun BMUS 12- yə uyğun olaraq aparılmasının izahını verir. Düzəlişin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir təsiri olmamışdır.*
- 5.8 *BHMS 7 standartı “Açıqlamalar: Maliyyə Aktivlərinin və Maliyyə Öhdəliklərinin Əvəzləşdirilməsi” barədə Düzəlişlər (2011 - ci ilin dekabr ayında buraxılmışdır) - Düzəliş investorlara BMHS və ABŞ ÜQMP-nin əvəzləşdirmədə hesabatlılıq tələblərində olan fərqlilikləri aradan qaldırmağa imkan verir və Şirkətlərin kredit riskini, onlarla bağlı qəbul edilmiş və ya qoyulmuş girovlar daxil olmaqla necə minimallaşdırdıqları barədə daha yaxşı məlumatları təmin etmək üçün yeni açıqlamaları təqdim edir. Düzəlişlər retrospektiv qaydada tətbiq olunmuşdur. Müəssisə heç bir əvəzləşdirmə tədbirlərindən istifadə etmədiyi üçün, düzəlişlərin tətbiqi konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına heç bir material təsir göstərməmişdir.*
- 5.9 *BMHS 10 Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları (2011-ci ilin may ayında buraxılmış və onun keçid müddəalarına 2012-ci ilin iyun ayında düzəliş edilmişdir) - Yeni standart nəzarət və konsolidasiya ilə bağlı BMUS 27 Konsolidasiya Edilmiş Fərdi Maliyyə Hesabatları və SIC-12 Konsolidasiya - Xüsusi Məqsədli Müəssisələr təlimatlarını bütünlüklə əvəz edir. Burada konsolidasiya prosedurlarının əsas və törəmə şirkətləri konsolidasiya edilmiş bir maliyyə müəssisəsi kimi təqdim edən əsas prinsipi dəyişməz olaraq qalır. BMHS 10 bütün növ müəssisələrin konsolidasiyası üçün nəzarətin əsaslarını müəyyən edən vahid konsolidasiya modeli təqdim edir, burada nəzarət investorun investisiya və cəlb olunan vəsaitlər üzərində səlahiyyətlərə və bu səlahiyyətlərdən gəlir məbləğlərinə təsir etmək üçün istifadə hüquqlarına sahib olmasıdır. Yeni standartda iştirakçı və qoruyucu hüquqlar, həmçinin əsas əlaqələr üzrə təlimat daxildir. Yeni standartın tətbiqi Müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir və konsolidasiya həcmi dəyişməz olaraq qalır.*
- 5.10 *BMHS 11 Birgə Razılaşmalar (2011-ci ilin may ayında buraxılmış və onun keçid müddəalarına 2012-ci ilin iyun ayında düzəliş edilmişdir)- Yeni standart (BMUS 31 Birgə Müəssisələrdə Maraqlar və SIC-13 Birgə Nəzarət Edilən Müəssisələr-Sahibkarlar tərəfindən Qeyri-Monetar Yardım) əlaqəli tərəfdən cəlb olunduğu Birgə Tənzimləmələrin hüquq və öhdəliklərini qiymətləndirməklə müəssisənin növünü müəyyən etməyi və sonra həmin hüquq və vəzifələri Birgə Tənzimləmələrin növünə uyğun olaraq nəzərə almağı tələb edir. Birgə Tənzimləmələr birgə əməliyyatlar və ya birgə müəssisələri nəzərdə tutur: o Birgə müəssisədə, tərəflərin xalis aktivlər üzərində hüquqları vardır. Sahibkarlar BMUS 28 Assosiativ və Birgə müəssisələrə investisiyalar (2011) standartına əsasən investisiya üçün mühasibat uçotunun kapital metodunu tətbiq edir. BMUS 31-dən fərqli olaraq, "proporsional konsolidasiya" metodunun istifadəsinə icazə verilmir.*

Birgə nəzarət edilən müəssisələr (tərəfdaşlıq şirkətləri) daha əvvəl də oxşar mühasibatlıq sistemində sahib olub, proporsional konsolidasiya metodu ilə uçotu aparılaraq BMHS 11 çərçivəsində birgə əməliyyatlar kimi qiymətləndirildiyi üçün, BMHS 11-in Müəssisənin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri yoxdur.

- 5.11** *BMHS 12 Digər müəssisələrdə iştirak paylarının açıqlanması (2011-ci ilin may ayında buraxılmış və onun keçid şərtlərinə 2012-ci ilin iyun düzəliş edilməşdir)*- Yeni standart birgə, törəmə və konsolidasiya edilməmiş struktur müəssisələr üçün açıqlama tələblərini cəmləşdirir, təkmilləşdirir və əvəz edir. Standart maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə müəssisənin təyinatını, əlaqəli riskləri, digər müəssisələrlə olan maraqları və bütün bu qeyd olunanların Müəssisənin maliyyə vəziyyətinə, maliyyə göstəricilərinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsirini qiymətləndirməyə imkan verən məlumatların geniş açıqlamasını tələb edir. Onun tətbiqi Müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında daha geniş açıqlamalarla nəticələnmişdir.
- 5.12** *BMHS 13 Ədalətli Dəyərin Ölçülməsi (2011-ci ilin may ayında buraxılmışdır)* - Yeni standart ədalətli dəyər müəyyən edir, ədalətli dəyərin ölçülməsinə əsas yaradır və ədalətli dəyərin ölçülməsi ilə bağlı açıqlamaları tələb edir. Digər standartlar ədalətli dəyərin ölçülməsinə icazə verdikdə və ya tələb etdikdə BMHS 13 tətbiq edilir. O aktiv və ya öhdəlikləri ədalətli dəyərlə qiymətləndirmək üçün yeni tələblər təqdim etmir, BMHS-də ədalətli dəyər ilə ölçülənləri dəyişdirmək və ya ədalətli dəyərin təqdim edilməsi ilə bağlı əyşikliklər irəli sürmür. Yeni tələblər prospektiv şəkildə tətbiq olunmuşdur. Bundan əlavə, müəssisələrə standartın tətbiq olunmağa başladığı dövrdən daha əvvəl təmin edilmiş müqayisəli məlumatlar üçün bu standartın tətbiqinə ehtiyac olmadığına dair keçid müddəaları da təqdim edilmişdir. Tələb olunan əlavə açıqlamalardan başqa, BMHS 13-ün tətbiqi Müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir. Həmçinin, Standartın keçid müddəalarına əsasən, Müəssisə tsir göstərməmişdir və konsolidasiya həcmi dəyişməz olaraq qalır. əcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddə
- 5.13** *Dəyişdirilmiş BMUS 19 İşçilərin Mükafatlandırılması (2011- ci ilin iyun ayında buraxılmışdır)* – Ən mühüm dəyişikliklərə "dəhliz yanaşması"-nı ləğv edilməsi, işdən çıxma müavinətləri uçotunun modifikasiyası və müəyyən edilmiş pensiya planlarının tanınması və açıqlanması tələblərinin təkmilləşdirilməsi daxildir. Düzəlişlər retrospektiv qaydada BMUS 8-ə uyğun tətbiq olunmuşdur (işçilərin mükafatlandırılması üzrə məsrəfləri daxil edən aktivlərin balans dəyərinə olan dəyişikliklər istisna olmaqla).
- 5.14** *Nəşr edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və yenidən işlənmiş bildirişlər.* Şirkət BMUSB-un buraxdığı, lakin hələ 1 Yanvar 2013-cü ildə başlayan maliyyə ili üçün qüvvəyə minməyən, aşağıdakı yeni, yenidən işlənmiş və ya düzəlişlər edilmiş bildirişləri tətbiq etməmişdir (bu siyahı aralıq maliyyə hesabatlarına və ya BMHS -in ilk tətbiqçilərinə, onların BMHS Hesabatlarına təsir edən yeni və dəyişdirilmiş tələblər barədə məlumatı daxil etmir). Müəssisə rəhbərləri yeni standartların, düzəlişlərin və şərtlərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına qəbulunu və onların effektiv olduğunu təxmin edirlər. Müəssisə gələcək dövrlərdə qüvvəyə minəcək bütün yeni standartların, düzəlişlərin və şərtlərin potensial təsirini praktiki cəhətdən mümkün olduğu qədər qiymətləndirmişdir.
- 5.15** *BMUS 32 standartı “Maliyyə aktivlərinin və Maliyyə Öhdəliklərinin Əvəzləşdirilməsi” barədə Düzəlişlər (2011 - ci ilin dekabr ayında buraxılmışdır)* - Düzəliş BMUS 32 əvəzləşdirmə kriteriyalarının tətbiqində olan uyğunsuzluqlara ünvanlanır və əsasən “əvəzləşdirmənin hal-hazırda qanuni olaraq tətbiq ediləbilən haqqa sahibolma” anlayışının mənasını və əvəzləşdirməyə ekvivalent hesab edilə bilən ümumi hesablaşmalar sistemini izah edir. Standard, retrospektiv tətbiqi ilə, 1 Yanvar 2014 – cü il tarixindən başlayaraq və bu tarixdən sonrakı dövrlər üçün etibarlı olacaqdır. Əvəzləşdirmə tədbirlərindən istifadə edilmədiyi üçün, düzəlişlərin tətbiqinin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına təsiri müəssisə rəhbərləri tərəfindən gözlənilmir.
- 5.16** *BMUS 36 standartı “ Qeyri-maliyyə aktivlərinin Bərpa məbləğinin açıqlamaları” barədə düzəlişlər (2013-cü ilin may ayında buraxılmışdır)* - Düzəlişlər aktivləri və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidlərin bərpa edilə bilən məbləğlərinin açıqlanması tələb olunan halları azaldır, tələb olunan açıqlamaları aydınlaşdırır, bərpa edilə bilən məbləğin (ədalətli dəyərdən xaric etmə xərclərini çıxmaq əsasında tapılır) cari dəyər üsulu ilə müəyyənləşdirilən dəyərsizləşməsinə müəyyən etmək üçün istifadə olunan diskont dərəcəsinin açıqlanması tələbini təqdim edir. Düzəlişlər 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minəcək
- 5.17** *BMUS 39 standartı “Törəmələrin yenilənməsi və Hedcing uçotunun davamı” (2013-cü ilin iyun ayında buraxılmışdır)*- Qanun və qaydalara uyğun şəkildə, xüsusi şərtlərə əməl olunubsa, törəmənin hedcing aləti kimi təyin edilən əlavəsi, yeni mərkəzi (“törəmələrin yenilənməsi” kimi tanılan) əlavə ilə əvəz olunduğu hallarda, düzəlişlər hedcing uçotunun davamını təsdiq edir. Düzəlişlər 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün etibarlıdır. Bu cür əməliyyatlar mövcud olmadıqda, düzəlişlərin tətbiqinin konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına heç bir təsiri gözlənilmir.

- 5.18** *Amendments to IAS 39 titled Novation Derivatives and Continuation of Hedge Accounting (issued in June 2013)* – The amendments permit the continuation of hedge accounting in a situation where the counterparty to a derivative designated as a hedging instrument is replaced by a new central counterparty (known as ‘novation of derivatives’), as a consequence of laws or regulations, if specific conditions are met. They are effective for annual periods beginning on or after 1 January 2014. The Directors do not anticipate any effect on the Company’s financial statements, in the absence of such transactions.
- 5.19** *BMHS 10,12 və BMUS 27 “İnvestisiya Müəssisələri” standartlarına Düzəlişlər (2012 - ci ilin oktyabr ayında buraxılmışdır)*- Düzəlişlər “investisiya müəssisələri”ni müəyyən edir və onları törəmə müəssisələrinin konsolidasiyasından azad etməklə, əvəzində, BMHS 9/BMUS 39-a uyğun olaraq hər bir törəmə müəssisəsindəki investisiyanı mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə hesablamağı tələb edir (azad olma, investisiya qurumunun investisiya fəaliyyəti ilə bağlı xidmətlər göstərən törəmə müəssisələrinə şamil olunmur). İnvestisiya müəssisəsindən törəmə müəssisəsindəki investisiyanın uçotunun konsolidasiya edilməsi və ayrıca maliyyə hesabatlarında olduğu kimi aparılması və əlavə açıqlamaların təqdim olunması tələb olunur. Düzəlişlər, 1 Yanvar 2014-cü il tarixindən sonrakı illik dövrlər üçün bəzi retrospektiv keçid müddəaları ilə birlikdə qüvvəyə minir. Əsas şirkət investisiya müəssisəsi olmadığına görə düzəlişlərin maliyyə hesabatlarına hər hansı təsiri direktorlar tərəfindən gözlənilmir.
- 5.20** *BMHS 9 standartı “Maliyyə Alətləri” (2009 - cu ilin noyabr ayında buraxılmış və 2010 - cu ilin oktyabr ayında dəyişdirilmişdir)*- Bu standart maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi və tanınmanın dayandırılması üzrə yeni tələbləri təqdim edir. BMHS 9, BMUS 39 Maliyyə alətləri çərçivəsində olan bütün tanınmış maliyyə aktivləri ilə bağlı tələb edir:
- Tanınma və Ölçülmə sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyəri və ya ədalətli dəyərdə aparılmalıdır. Xüsusilə, nağd pul axınlarını toplamaq məqsədilə biznes modeli çərçivəsində saxlanılan borclar və müqavilə üzrə təkcə əsas borc və əsas borc üzrə faiz ödənişlərini nəzərdə tutan pul vəsaitləri hər hesabat dövrünün sonunda amortizasiya olunmuş maya dəyərində ölçülür. Bütün digər borc və kapitala investisiya qoyuluşları hər bir hesabat dövrünün sonunda ədalətli dəyərle ölçülür.
 - Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi ilə bağlı BMHS 9-un ən əhəmiyyətli təsiri maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərində dəyişikliklərin uçotu ilə bağlıdır ki, kredit riskində dəyişiklik mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle təyin edilir . Xüsusilə 9 sayılı BMHS, mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle nəzərdə tutulmuş maliyyə öhdəlikləri üçün, maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərindəki kredit riskinə aid dəyişikliyin məbləği mənfəət və zərərdə uyğunsuzluq və kənarlaşmalara səbəb olmadığı halda digər məcmu gəlirdə tanınır. Maliyyə öhdəliyi üzrə kredit riskinə aid edilən ədalətli dəyərdə dəyişikliklər mənfəət və zərər hesabatından kənar təsnifləşdirilmir. Hal-hazırda, 39 sayılı BMUS-a əsasən, maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin məbləği ədalətli dəyərdə olduğu kimi bütünlüklə mənfəət və ya zərərdə tanınır.
 - Tanınmanın dayandırılması ilə bağlı müddəalar BMUS 39-dan demək olar ki, dəyişməz olaraq keçirilmişdir. BMHS 9, dəyərsizləşmə üzrə tələblər, təlimat və hedcinq uçotu daxil olmaqla 1 Yanvar 2015-ci il və ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Müəssisə rəhbərləri təxmin edirlər ki, BMHS 9 qüvvədə olduğu dövrdən başlayaraq tətbiq olunacaq və onun tətbiqi müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcək. Lakin ətraflı baxış tamamlanana qədər həmin təsir ilə bağlı əsaslı mülahizələrin irəli sürülməsi əlverişli deyil.
- 5.21** *BMHŞKŞ 21 Rüşumlar (2013-cü ilin may ayında dərc olunub)*- Bu şərh hökumət tərəfindən qoyulmuş rüşumlarla bağlı öhdəliyin nə zaman tanınması haqqında təlimatı təmin edir. Öhdəliyin tanınması üçün öhdəlik yaranan hadisə müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq rüşumun ödənişini sürətləndirir. O, həmçinin rüşumun ödənişi üçün öhdəliyin tanınması təlimatını da təmin edir: Öhdəlik və öhdəlik əmələ gətirən hadisə uzun müddətdə baş verirsə tədricən tanınır və ya öhdəlik minimum həddə çatdırılırsa, həmin məbləğə çatdığı vaxt tanınır. Bu şərh 1 Yanvar 2014-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir və Müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir. Yuxarıda göstərilən hallardan başqa, yeni standartlar və şərtlər əhəmiyyətli dərəcədə Təşkilatın maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir.

6 PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Nağd pul		2,069,093	2,749,945
ARMB –da yerləşdirilmiş vəsaitlər		559,312	3,722,496
Məcburi ehtiyatlar	6.1	1,207,692	942,993
Cəmi pul vəsaitləri		3,836,096	7,415,434

6.1 ARMB daki hesablar ARMB-da tələb olunan məcburi ehtiyatların məbləğini göstərir. Bank, müxbir hesablarında olan vəsaitləri tamamilə o şərtlə istifadə edə bilər ki, 30 gün müddəti üzrə orta günlük qalıqlar tələb olunan ehtiyatdan artıq olsun.

6.2 Pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatı üçün pul və pul ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Nağd pul	2,069,093	2,749,945
ARMB-da yerləşdirilmiş vəsaitlər	1,767,003	4,665,489
Müxbir hesablarda olan banklardan alınacaq vəsaitlər	9,468,968	2,655,713
Çıx: ARMB-dakı məcburi ehtiyatlar	(1,207,692)	(942,993)
Nağd pul və pul vəsaitlərinin cəmi	12,097,373	9,128,154

7 BANKLARDAN VƏ DİGƏR MALİYYƏ İNSTİTUTLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Digər banklardakı müxbir hesablar	9,468,968	5,953,476
Banklara verilmiş kreditlər	7,071,445	3,055,580
Digər banklarda yerləşdirilmiş müddətli depozitlər	6,836,362	5,873,933
	23,376,775	14,882,989

7.1 31 dekabr 2013-cü il tarixinə banklardan alınacaq məbləğlər üzrə hesablanmış faiz AZN 31,332 (31 Dekabr 2012: AZN 17,940) təşkil edir. 31 dekabr 2013 tarixinə banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə maksimal kredit riskinin məbləği, müvafiq olaraq 23,376,775 (31 Dekabr 2012: AZN 14,882,989) təşkil etmişdir.

7.2 9 aprel 2013– cü il tarixində Bank Nikoil Bank ASC -yə toplam məbləği 1,250,000 USD (ekvivalenti 980,625 AZN) həcmində, illik 10 % dərəcəsi ilə, bitmə tarixi 2014-cü ilin aprel ayında olan kredit vermişdir.

7.3 14 avqust 2013– cü il tarixində Bank AMRAHBANK ASC -yə toplam məbləği 600,000 USD (ekvivalenti 470,700 AZN) həcmində, illik 11 % dərəcəsi ilə, bitmə tarixi 2014-cü ilin fevral ayında olan kredit vermişdir.

7.4 8 iyul və 3 oktyabr 2013 – ci il aralıqlarında Bank Qafqaz İnkişaf Bankı ASC -yə toplam məbləği 1,000,000 AZN həcmində, illik 11 % dərəcəsi ilə, bitmə tarixi 2014-cü ilin yanvar və aprel aylarında olan 2 kredit vermişdir.

7.5 11 dekabr 2013– cü il tarixində Bank AG Bank ASC -yə toplam məbləği 2,000,000 AZN həcmində, illik 6.5 % dərəcəsi ilə, bitmə tarixi 2014-cü ilin mart ayında olan kredit vermişdir.

7.6 17 dekabr 2013– cü il tarixində Bank Bank Standard QSC -yə toplam məbləği 2,000,000 AZN həcmində, illik 7 % dərəcəsi ilə, bitmə tarixi 2014-cü ilin mart ayında olan kredit vermişdir.

7.7 Rəhbərlik Digər Banklar və Maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlərin dəyərsizləşməsi üçün heç bir obyektiv sübut görmədikləri üçün, dəyərsizləşmə üçün ehtiyatın 31 dekabr 2013 və 31 dekabr 2012-bitən illər üzrə hesablanmamışdır.

8 MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Korporativ kreditlər		27,549,257	26,167,371
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak		28,605,796	21,659,257
Sahibkarlara verilmiş kreditlər		4,137,455	3,368,042
İpoteka kreditləri		782,346	812,225
Çıx: Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat		(3,822,736)	(2,900,515)
		57,252,118	49,106,380

8.1 31 dekabr 2013 və 2012-ci il tarixlərində, müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış faiz gəliri, müvafiq olaraq, 636,178 AZN və AZN 375,601 təşkil edib.

8.2 31 Dekabr 2013 – ci ilə müştərilərə verilmiş kreditlərin girov təminat növlərinə görə bölgüsü aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Korporativ kreditlər	Fiziki şəxslər üçün kreditlər			Cəmi Kreditlər
		Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	Fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka kreditləri	
Təminatı kreditlər	1,483,628	21,812,972	-	-	23,296,600
Təminatlı kreditlər:					
Daşınmaz əmlak	14,591,287	4,071,660	3,680,609	782,346	23,125,902
Nəqliyyat vasitələri və avadanlıqlar	1,398,094	1,166,281	456,846	-	3,021,221
Nağd depozitlər	4,425,598	548,209	-	-	4,973,807
Zərgərlik	-	1,006,674	-	-	1,006,674
Qiymətli kağızlar	5,650,650	-	-	-	5,650,650
Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri	27,549,257	28,605,796	4,137,455	782,346	61,074,854
Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat	(1,882,621)	(1,440,493)	(484,016)	(15,606)	(3,822,736)
Xalis Kreditlər və avanslar	25,666,636	27,165,303	3,653,439	766,740	57,252,118

31 Dekabr 2012 – ci ilə müştərilərə verilmiş kreditlərin girov təminat növlərinə görə bölgüsü aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Korporativ kreditlər	Fiziki şəxslər üçün kreditlər			Cəmi Kreditlər
		Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	Fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka kreditləri	
Təminatı kreditlər	340,649	15,813,751	21,928	72,504	16,248,832
Təminatlı kreditlər:					
Daşınmaz əmlak	11,748,756	3,446,209	3,287,538	739,721	19,222,224
Nəqliyyat vasitələri və avadanlıqlar	1,055,417	485,265	58,576	-	1,599,258
Nağd depozitlər	7,174,904	674,082	-	-	7,848,986
Zərgərlik	-	1,180,886	-	-	1,180,886
Qiymətli kağızlar	5,847,645	59,064	-	-	5,906,709
Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri	26,167,371	21,659,257	3,368,042	812,225	52,006,895
Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat	(1,864,727)	(714,305)	(321,483)	-	(2,900,515)
Xalis Kreditlər və avanslar	24,302,644	20,944,952	3,046,559	812,225	49,106,380

8.3 31 dekabr 2013 - cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Korporativ kreditlər	Fiziki şəxslər üçün kreditlər			Cəmi Kreditlər
		Fiziki şəxslərə verilmiş	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	Fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka	
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş kreditlər	21,448,584	25,980,559	3,125,494	782,346	51,336,983
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər					
30 gündən az vaxtı keçmiş	399,922	973,397	296,973	-	1,670,292
30 gündən 90 günədək	2,796,676	403,855	47,674	-	3,248,205
90 gündən 180 günədək vaxtı keçmiş	459,419	274,540	269,029	-	1,002,988
180 gündən 360 günədək vaxtı keçmiş	1,245,318	442,472	105,440	-	1,793,230
360 gündən yuxarı vaxtı keçmiş	642,618	94,595	46,560	-	783,773
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	5,543,953	2,188,859	765,676	-	8,498,488
Fərdi dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi)					
30 gündən az vaxtı keçmiş	-	-	-	-	-
30 gündən 90 günədək	-	-	-	-	-
90 gündən 180 günədək	14,162	11,067	25,765	-	50,994
180 gündən 360 günədək vaxtı keçmiş	352,073	50,847	50,485	-	453,405
360 gündən yuxarı vaxtı keçmiş	190,485	374,464	170,035	-	734,984
Fərdi dəyərsizləşmiş kreditlər	556,720	436,378	246,285	-	1,239,383
Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri	27,549,257	28,605,796	4,137,455	782,346	61,074,854
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(1,882,621)	(1,440,493)	(484,016)	(15,606)	(3,822,736)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	25,666,636	30,046,289	4,621,471	797,952	57,252,118

31 dekabr 2012-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Fiziki şəxslər üçün kreditlər				
	Korporativ kreditlər	Fiziki şəxslərə verilmiş	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	Fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka	Cəmi Kreditlər
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş kreditlər	18,844,258	20,203,999	2,738,770	812,225	42,599,252
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər					
30 gündən az vaxtı keçmiş	1,253,672	652,668	373,902	-	2,280,242
30 gündən 90 günədək	4,788,669	171,152	-	-	4,959,821
90 gündən 180 günədək	-	9,291	25,908	-	35,199
180 gündən 360 günədək vaxtı keçmiş -		4,446 -		-	4,446
360 gündən yuxarı vaxtı keçmiş				-	
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	6,042,341	837,557	399,810	-	7,279,708
Fərdi dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi)					
30 gündən az vaxtı keçmiş	-	2,887	-	-	2,887
30 gündən 90 günədək	-	11,051	-	-	11,051
90 gündən 180 günədək vaxtı keçmiş	-	30,154 -		-	30,154
180 gündən 360 günədək vaxtı keçmiş	419,831	140,514	22,285	-	582,630
360 gündən yuxarı vaxtı keçmiş	860,941	433,095	207,177	-	1,501,213
Fərdi dəyərsizləşmiş kreditlər	1,280,772	617,701	229,462	-	2,127,935
Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri	26,167,371	21,659,257	3,368,042	812,225	52,006,895
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(1,864,727)	(714,305)	(321,483)	-	(2,900,515)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	24,302,644	22,373,562	3,689,525	812,225	49,106,380

- 8.4** Kreditin dəyərsizləşməsi üzrə Bank tərəfindən ilk nəzərə alınan faktlar onun ödəmə müddətinin gecikdirilməsi halları və zamanətin icra olunmasıdır.
- 8.5** Cari və dəyərsizləşməmiş, lakin şərtlərinə yenidən baxılmış kreditlər belə prolonqasiyaların olmadığı təqdirdə gecikmiş və ya dəyərsizləşmiş kreditlər kateqoriyasına aid edilərək qalıqları təmsil edirlər. Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər kateqoriyasına elə kreditlər aid edilir ki, təminatın ədalətli dəyəri vaxtı keçmiş faizləri və əsas ödənişləri əhatə edə bilsin və gecikdirilmənin müddəti 90 günü aşmasın. Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlərin məbləğinə təkcə gecikdirilən hissə deyil, belə kreditlərin ümumi qalıqları daxil edilir.
- 8.6** 31 dekabr 2013-cü il və 2012 - ci il tarixlərinə vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər və fərdi dəyərsizləşmiş kreditlərə dair təminatların ədalətli dəyərlərinin açıqlanması Bankın rəhbərliyi tərəfindən məqsəduyğun hesab edilməmişdir.

8.7 Müştərilərə verilmiş kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə strukturu aşağıda göstərilən kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 Dekabr 2013		31 Dekabr 2012	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Fiziki şəxslər	29,388,143	48%	22,471,375	43%
Ticarət və xidmət	5,312,280	9%	10,443,676	20%
Tikinti	1,043,987	2%	1,731,100	3%
Kənd təsərrüfatı	10,467,162	17%	8,424,173	17%
İstehsal	4,015,685	7%	7,967,816	15%
Digər	10,847,597	18%	968,755	2%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	61,074,854	100%	52,006,895	100%

- 8.8** 31 dekabr 2013 - cü və 31 Dekabr 2012 - ci il tarixlərinə Bankın kredit portfelində ümumi müştərilərə verilmiş kreditlərin 10%-dən artıq krediti olan yeganə müştərisi mövcud deyildir.

8.9 Kredit konsentrasiya riski

31 Dekabr 2013 və 31 Dekabr 2012 - ci illərə Bankdan kredit alanların sayı müvafiq olaraq 11,618 və 10,613 olmuşdur. 31 dekabr 2013 və 31 dekabr 2012-ci illərdə ən iri kredit tələbləri ümumi kredit portfelinin müvafiq olaraq 4.12% və 9.6 % təşkil etmişdir. Növbəti iri borcalan Bankın 31 dekabr 2013-cü il tarixində kredit portfelinin 3.5%, 31 dekabr 2012-ci il tarixində 4.6% təşkil etmişdir.

-----31 Dekabr 2013-----			
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Borcalanların sayı	Borc məbləği	Ümumi məbləğdə payı
100,000 dən yuxarı	100	28,304,518	46%
50,001-dən 100,000 qədər	45	2,131,605	3%
10,001-dən 50,000 qədər	592	9,146,205	15%
3,001-dən 10,000 qədər	4,098	14,044,348	23%
1,001-dən 3,000 qədər	5,258	6,766,146	11%
1,000 və aşağı	1,525	682,032	1%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	11,618	61,074,854	100%

-----31 Dekabr 2012-----			
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Borcalanların sayı	Borc məbləği	Ümumi məbləğdə payı
100,000 dən yuxarı	100	26,278,408	51%
50,001-dən 100,000 qədər	60	2,187,482	4%
10,001-dən 50,000 qədər	555	7,131,680	14%
3,001-dən 10,000 qədər	2,563	7,810,742	15%
1,001-dən 3,000 qədər	5,145	6,848,164	13%
1,000 və aşağı	2,180	1,750,419	3%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	10,603	52,006,895	100%

31 Dekabr 2013 – cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərdən 1,239,383 AZN (31 dekabr 2012: 2,127,935AZN) məbləğində fərdi olaraq dəyərsizləşmiş olanları qarşılığında girov olaraq alınan təminat növlərindən, ədalətli dəyəri 230,000AZN məbləğində Nəqliyyat vasitələri və avadanlıqlar və 2,195,955 AZN məbləğində daşınmaz əmlak olmuşdur. Bu kateqoriyadakı kreditlərə görə alınmış girov məbləği toplam olaraq 2,425,955 AZN (31 dekabr 2012: 4,871,555 AZN)

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

9 SATILABİLƏN İNVESTİSİYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Borc qiymətli kağızları	9.1	6,688,946	11,510,138
Pay qiymətli kağızları	9.2	455,400	455,400
		7,144,346	11,965,538

9.1 Borc qiymətli kağızları

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 Dekabr 2013		31 Dekabr 2012	
	Nominal faiz dərəcəsi %	Məbləğ	Nominal faiz dərəcəsi %	Məbləğ
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə	4.25%	2,001,115	2.97%-5.12%	7,555,457
Azərbaycan İpoteka Fondunun borc qiymətli	3%	1,485,802	-	-
ARMB-nın qısamüddətli qiymətli kağızları	-	-	1.28%-2.15%	3,004,681
Unibank CB	8.67%	460,160	9%	450,000
Bank of Baku ASC	10.66%-11.25%	715,023	11%	500,000
AccessBank ASC	9%	1,003,620	-	-
AG Bank ASC	11.75%	1,023,226	-	-
Cəmi borc qiymətli kağızları		6,688,946		11,510,138

9.2 Pay qiymətli kağızları

	31 Dekabr 2013		31 Dekabr 2012	
	Nominal faiz dərəcəsi %	Məbləğ	Nominal faiz dərəcəsi %	Məbləğ
MilliKart MMC	2.40%	120,000	2.40%	120,000
Başak İnəmə Sığorta Şirkəti	5.83%	350,000	5.83%	350,000
Bakı Fond Birjası	5.00%	60,000	5.00%	60,000
Çıx: kağızların dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat		(74,600)		(74,600)
Cəmi pay qiymətli kağızları		455,400		455,400

9.3 Rəhbərlik yuxarıda qeyd olunmuş əmanətçilərin paylarında Bankın investisiya qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərini etibarlı şəkildə qiymətləndirə bilməmişdir. Bu investisiya qiymətli kağızları 530,000 AZN (2012: 530,000 AZN) dəyərində tanınır. İnvestisiya qoyulan bu şirkətlər öz ən son maliyyə hesabatlarını təqdim etməmiş və onların səhm və ya paylarının birjalarda katirovkası mövcud deyil, eləcə də bu şirkətlərin kapitalı üzrə sövdələşmələrə dair ictimai məlumatlar yoxdur. Həmin aktivlər üçün mövcud bazar likvid xarakter daşımır, amma Bankın rəhbərliyi güman edir ki, potensial olaraq maraqlı alıcılar digər kommersiya bankları və səhmdar investisiya şirkətləri ola bilər və bu investisiyalar onların qalıq dəyərinə yaxın bir qiymət təklif edə bilərlər.

10 SATILANADƏK SAXLANILAN UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Müştərilərə verilən kreditlə üzrə qəbul edilən girov aktivləri	695,686	350,178

Satılanadək saxlanılan uzunmüddətli aktivlər müştərilərə verilmiş gecikən kreditlər üzrə müştərilər tərəfindən kredit müqabilində girov qoyulmuş vəsaitlər aiddir. Bu vəsaitlər ödənilməyən kredit vəsaitinin müqabilində Bankın hesabına ötürülmüşdür. Mərkəzi Bankın qaydalarına əsasən bu vəsaitlər Bankın rəhbərliyi tərəfindən satışa çıxarılmalıdır və Bankın hesabına ötürüldüyü tarixdən növbəti üç il ərzində satılmalıdır.

1-31 ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

11 ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Mebel və qurğular	Kopmuter və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Digər əsas vəsaitlə	Əsas vəsaitlərin cəmi	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2011 ci ilə	381,439	235,363	51,373	54,510	722,685	66,214	788,899
Əlavələr	19,313	58,409	83,000	2,878	163,600	6,064	169,664
Silinmələr	(1,172)	(5,025)	-	(529)	(6,726)	-	(6,726)
İl üzrə amortizasiya	(66,856)	(80,781)	(16,256)	(6,438)	(170,331)	(8,655)	(178,986)
Ləğv edilmiş silinmələr	653	2,224	-	131	3,008	-	3,008
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2012 - ci ilə	333,377	210,190	118,117	50,552	712,236	63,623	775,859
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2012 – ci ilə	477,334	376,286	146,183	63,815	1,063,618	82,112	1,145,730
Yığılmış amortizasiya	(143,957)	(166,096)	(28,066)	(13,263)	(351,382)	(18,489)	(369,871)
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2012 - ci ilə	333,377	210,190	118,117	50,552	712,236	63,623	775,859
Əlavələr	3,190	16,920	-	-	20,110	-	20,110
Silinmələr	(2,141)	(4,878)	-	-	(7,019)	-	(7,019)
İl üzrə amortizasiya	(68,345)	(81,481)	(21,097)	(6,582)	(177,505)	(9,071)	(186,576)
Ləğv edilmiş silinmələr	1,085	3,247	-	-	4,332	-	4,332
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2013 - cü ilə	267,166	143,998	97,020	43,970	552,154	54,552	606,706
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2013 – cü ilə	478,383	388,328	146,183	63,815	1,076,709	82,112	1,158,821
Yığılmış amortizasiya	(211,217)	(244,330)	(49,163)	(19,845)	(524,555)	(27,560)	(552,115)
Xalis qalıq dəyəri 31 Dekabr 2013 - cü ilə	267,166	143,998	97,020	43,970	552,154	54,552	606,706

11.1 31 dekabr 2013 - cü və 31 dekabr 2012 - ci il tarixlərinə, müvafiq olaraq, əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərə daxil olan 31,650 AZN və 19,820, AZN məbləğində aktivlər tam olaraq amortizasiya olunmuşdur.

11.2 Sığorta olunan əsas vəsaitlərin 31 dekabr 2013 - cü və 31 dekabr 2012 - ci il tarixlərinə xalis qalıq dəyəri müvafiq olaraq, AZN 552,153 və AZN 712,236 olmuşdur. Əsas vəsaitlərin sığorta olunması məqsədləri üçün 2013 və 2012 – ci illərdə müvafiq olaraq, AZN 2,571 and AZN 11,658 ödənilmişdir.

1-31 ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

12 DİGƏR AKTİVLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Digər maliyyə aktivləri:		
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	27,361	4,322
Plastik kartlar üzrə hesablaşmalar	23,980	30,802
Cəmi digər maliyyə aktivləri	51,341	35,124
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Mal və xidmətlərə görə təchizatçılara avans ödənişləri	52,175	2,463
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	52,175	2,463
Cəmi digər aktivlər	103,516	37,587

13 BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ İNSTİTUTLARINA ÖDƏNİLƏCƏK

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Banklardan və digər maliyyə institutlarından alınan kreditlər	11,403,566	12,010,907
Bankların və digər maliyyə institutlarının müddətli depozitlər	24,252,165	29,444,820
Digər bankların müxbir hesabları	209,475	42,266
Bloklaşdırılmış hesablar	3,694,200	2,293,700
Cəmi banklara və digər maliyyə institutlarına	39,559,406	43,791,693

- 13.1** 31 dekabr 2013 - cü və 31 dekabr 2012 - ci il tarixlərinə, banklara və digər maliyyə institutlarına ödəniləcək vəsaitlər üzrə hesablanmış faiz xərcləri, müvafiq olaraq, 505,454AZN və 243,314 AZN təşkil etmişdir.
- 13.2** 31 dekabr 2013 - cü il tarixinə banklara və digər maliyyə institutlarının müddətli depozitlərinə 4,500,000 AZN məbləğində ödəniş tarixi 2014-cü ilin yanvar ayından 2014-cü ilin oktyabr ayına qədər olan illik 6.5-7.5% dərəcəsi ilə “Paşa Sığorta”-dan cəlb edilmiş depozit daxil edilmişdir. Qalan müddətli depozitlərə qeyri-rezident bank, resident sığorta şirkəti və rezident banklardan illik 3.3%-10% faiz dərəcəsi ilə və ödəniş müddəti 2014 - cü ilin yanvar və dekabr ayları arasında olan 19,325,629 AZN məbləğindəki (ABŞ dolları, avro və AZN valyutalarında) depozitlər daxildir.
- 13.3** 31 dekabr 2013-cü il tarixində 2,833,831 məbləğində kreditlər, ödəniş vaxtı 2014-cü ilin oktyabr 2017-ci ilin iyul ayları arasında olan, ABŞ dollarında, 6.90% Libor dərəcəsi ilə ifadə olunub. Rezident maliyyə institutlarından cəlb olunmuş kreditlər, 7,733,700 AZN məbləğində, illik 0-2% dərəcəsi ilə, ödəniş tarixi 2015-ci ilin aprel 2020-ci ilin oktyabr ayları arasındadır, Azərbaycan İpoteka Fondundan 780,291məbləğində, illik 1-2% dərəcəsi ilə.
- 13.4** 31 dekabr 2013 və 31 dekabr 2012-ci illərdə digər banklara verıləcək məbləğlər müvafiq olaraq 3,694,200AZN və 2,293,700AZN təşkil etmişdir və depozitlərə qarşı təminat, kredit məktubları, verilmiş zəmanətlər və digər əlaqədar şərti öhdəliklər formasında saxlanılmışdır.

14 MÜŞTƏRİ HESABLARI

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Cari və hesablaşma hesabları	20,288,207	11,211,269
Müddətli depozitlər	16,541,421	14,862,020
Cəmi müştəri hesabları	36,829,628	26,073,289

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

- 14.1** 31 dekabr 2013 - cü və 31 dekabr 2012 - ci il tarixlərinə, müştəri hesabları üzrə yığılmış faiz xərcləri, müvafiq olaraq, AZN 614,892 və AZN 493,683 təşkil etmişdir.
- 14.2** 31 dekabr 2013 və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə müştəri hesablarının müvafiq olaraq sıfır və 9,281 AZN-i, kredit məktublarına, verilmiş zəmanətlərə və şərti öhdəliklərlə əlaqədar digər əməliyyatlara qarşı təminat formasında saxlanılmışdır.
- 14.3** 31 dekabr 2013-cü ildə bankın balansında 2,552,428 AZN olan və ya bütün müştəri hesabların 6.93% təşkil edən bir müştərisi vardır (31 dekabr 2012 4,590,144 AZN və ya 12.46%).
- 14.4** Bankın müştəri hesablarının 31 dekabr 2013 və 31 dekabr 2012 – ci il tarixlərinə iqtisadi sektorlar üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Fiziki şəxslər	27,416,140	18,250,520
Ticarət və xidmətlər	6,369,728	6,181,513
Sənaye	560,522	230,650
Energetika və Kimya	71,929	55,214
Dövlət və ictimai təşkilatlar	1,534,630	1,240,205
Tikinti	646,245	42,279
Kənd təsərrüfatı	62,988	1,570
Nəqliyyat və rabitə	72,333	8,847
Digər	95,113	62,491
	36,829,628	26,073,289

15 DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	183,211	22,487
İstifadə olunmamış məzuniyyət və işçilərə olan digər öhdəliklər	42,188	27,966
Yığılmış xərclər	28,608	108,012
Ödəniləsi dividendlər	50,627	83,009
Ödəniləsi vergilər	13,944	92
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	318,578	241,566
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Zəmanətlər və digər şərti öhdəliklər üzrə ehtiyatlar	22,751	28,124
Cəmi digər öhdəliklər	341,329	269,690

16 MƏNFƏƏT VERGİSİ

- 16.1** Bank cari mənfəət vergisi ödəmələrini və vergi bazalarını Bankın fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və əks etdirir və bu hesablamalar BMHS-dən fərqlənir.
- 16.2** Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə təbə tutulmaması nəticəsində Bankın daimi vergi fərqləri yaranır.
- 16.3** Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2013 - cü il və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.
- 16.4** Bu qanunun bir nəticəsi olaraq, bu dövr ərzində baş verərsə vergiyə cəlb edilən müvəqqəti fərqlərin predmetinə heç bir vergi öhdəlikləri hesablanmalıdır, əks halda bu cari gəlir vergi faizindən istifadə edərək hesablanmalıdır.
- 16.5** Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə fərqli şərtlərə və dəyişikliklərə başlanğıc verə bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şərhli vergi orqanlarının şərhindən fərqlənə biləcəyi üçün, sövdələşmələrə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Banka maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli olacaq əlavə vergilər, cəzalar və faizlər təyin oluna bilər.

16.6 Təxirə salınmış vergi aktivləri / (öhdəliyi)

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Vergi bazasını (artıran) / azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	(5,600)	(5,600)
Banklardan alınacaq vəsaitlər	(129,027)	(49,076)
Müştərilərə kreditlər	(282,380)	(572,477)
Əmlak və avadanlıq	(134,818)	(145,459)
Digər aktivlər	(312,143)	(103,438)
Cəmi vergi bazasını (artıran) / azaldan müvəqqəti fərqlər	(863,968)	(876,050)
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Qeyri-maddi aktivlər	51	51
Digər öhdəliklər	-	28,124
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	51	28,175
Xalis təxirə salınmış vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	(863,917)	(847,875)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri, mənfəət vergisi faizi ilə (20%)	(172,783)	(169,575)

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

16.7 Mühəsibat mənfəəti ilə mənfəət vergisi xərci arasında əlaqə

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir	2,479,062	2,010,808
20% vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi	(495,812)	(402,162)
Daimi və müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri	(119,375)	(146,335)
Mənfəət vergisi xərcləri	(615,187)	(548,497)
Cari mənfəət vergisi xərcləri	(614,332)	(444,289)
Əvvəlki il vergi hesablanmasında dəyişiklik	2,353	-
Təxirə salınmış gəlir vergisində dəyişikliklər	(3,208)	(104,208)
Mənfəət vergisi xərci	(615,187)	(548,497)

16.8 Təxirə salınmış mənfəət vergisini açıqlaması

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Təxirə salınmış vergi aktivləri / (öhdəliyi)		
İlin əvvəlinə	(169,575)	(72,993)
Dövr üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisində dəyişikliklərin mənfəət və zərər	(3,208)	(104,208)
Dövr üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisində dəyişikliklərin kapital hesablarına təsiri	-	7,626
İlin sonuna	(172,783)	(169,575)

17 NİZAMNAMƏ KAPİTALI

17.1 31 dekabr 2013 - cü il tarixinə təsdiq edilmiş, qeydiyyatdan keçirilmiş və dövrüyyədə olan nizamnamə kapitalı hər birinin dəyəri 1 AZN olan 13,447,318 ədəd adi səhmlərdən ibarət olmuşdur (31 dekabr 2012 - ci il tarixinə 12,242,908 ədəd və hər birinin dəyəri 1 AZN).

17.2 2013 – cü il ərzində Bank nizamnamə kapitalını bölüşdürülməmiş mənfəət hesabına, hər birinin dəyəri 1 AZN olan əlavə 1,204,410 (2012: 618,828) səhm emissiya etməklə artırmışdır. Emissiya edilmiş hər bir səhm, mövcud səhmdarlar tərəfindən onların paylarına müvafiq nisbətdə bölüşdürülmüşdür.

17.3 31 Dekabr 2013 və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərində, Bankın buraxılmış adi səhmləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Səhmdarlar		
“T.C. Ziraat Bankası” A.S. (Türkiyə Respublikası)	6,185,767	5,631,738
“Aqrarkredit” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, Bank olmayan kredit təşkilatı (Azərbaycan Respublikası)	6,185,767	5,631,738
“Ziraat Bank International” A.G. (Almaniya Federativ Respublikası)	537,892	489,716
“Turanbank” ASC (Azərbaycan Respublikası)	537,892	489,716
	13,447,318	12,242,908

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

18 XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində aktivlər üzrə faiz gəlirləri:		
Dəyərsizləşməmiş aktivlər üzrə faiz gəlirləri	9,571,486	6,896,828
Dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə faiz gəlirləri	118,191	353,219
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində aktivlər üzrə cəmi gəlir	9,689,677	7,250,047
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları üzrə faizgəlirləri	497,257	413,258
Cəmi faiz gəlirləri	10,186,934	7,663,305
Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz gəlirləri	9,061,712	6,896,828
Maliyyə institutları/banklara verilmiş kreditlər və REPO əməliyyatları üzrə faiz gəlirləri	627,966	353,219
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində aktivlər üzrə cəmi gəlir	9,689,677	7,250,047
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları üzrə faizgəlirləri	497,257	413,258
Cəmi faiz gəlirləri	10,186,934	7,663,305
Faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Müştəri hesabları üzrə faiz xərcləri	(1,313,784)	(1,599,156)
Cəlb olunmuş vəsaitlər və maliyyə institutlarının depozitləri üzrə faiz xərcləri	(2,464,071)	(1,004,632)
Cəmi faiz xərcləri	(3,777,855)	(2,603,788)
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar təmin olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri	6,409,079	5,059,517

19 EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR, DİGƏR EHTİYATLAR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	Zəmanətlər və digər şərti öhdəliklər (Qeyd 25)	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Cəmi
31 Dekabr 2011	(2,577,318)	(74,900)	-	(19,679)	(2,671,897)
Ehtimal edilən zərər üçün	(323,197)	300	-	19,679	(303,218)
31 Dekabr 2012	(2,900,515)	(74,600)	-	-	(2,975,115)
Ehtimal edilən zərər üçün	(922,268)	-	-	-	(922,268)
Silinmiş ehtiyat	47	-	-	-	47
31 Dekabr 2013	(3,822,736)	(74,600)	-	-	(3,897,336)

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

20 XARİCİ VALYUTA İLƏ ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ XALIS GƏLİR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Dilinq əməliyyatları, xalis	529,541	460,130
Valyuta balanslarının yenidən qiymətləndirilməsi, xalis	(1,650)	(5,366)
Cəmi xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir	527,891	454,764

21 HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
<i>Haqq və komissiya gəlirləri:</i>		
Müştəri hesabları üzrə əməliyyatlar	65,603	552,252
Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	369,111	330,911
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması əməliyyatları üzrə haqlar	286,347	299,252
Sənədli əməliyyatlar üzrə haqlar	149,991	178,714
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə əməliyyatlar	431,073	99,197
Digər	47,806	3,010
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	1,349,931	1,463,336
<i>Haqq və komissiya xərcləri:</i>		
Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	(210,717)	(234,166)
Müştəri hesabları üzrə əməliyyatlar	(76,652)	(89,305)
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə əməliyyatlar	(13,008)	(36,074)
Sənədli əməliyyatlar üzrə haqlar	(1,531)	(2,450)
Digər	(46,686)	(38,502)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(348,594)	(400,497)
Xalis cəmi haqq və komissiya gəlirləri	1,001,337	1,062,839

22 DİGƏR GƏLİRLƏR

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Bakı Fond Birjasından alınmış dividendlər	-	6,000
Digər gəlirlər	1,099	10,042
Cəmi digər gəlirlər	1,099	16,042

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

23 ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31, Dekabr 2013	31, Dekabr 2012
Əmək haqları	(2,148,111)	(2,049,575)
İcarə haqqı	(684,128)	(678,550)
Sosial sığorta xərcləri	(449,801)	(399,019)
Rəbitə xərcləri	(218,109)	(226,289)
Amortizasiya və köhnəlmə	(186,576)	(196,480)
Mühafizə xidmətləri	(179,711)	(183,681)
Gəlir vergisindən başqa vergi xərcləri	(93,433)	(32,876)
Azərbaycan Respublikası Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənişlər	(92,801)	(72,160)
Reklam xərcləri	(80,575)	(32,627)
Pəşəkar və hüquqi xidmətlər	(72,648)	(95,301)
Ofisin təmiri və təchizat xərcləri	(72,651)	(41,171)
Nümayəndəlik xərcləri	(50,504)	(38,352)
Ezamiyyət xərcləri	(33,151)	(12,120)
Təmir və saxlama	(31,258)	(29,324)
İşlətmə xərcləri	(26,765)	(26,632)
Təlim xərcləri	(12,934)	(3,468)
Nəqliyyat xərcləri	(12,843)	(11,516)
Üzvlük haqları	(12,600)	(12,600)
Sığorta xərcləri	(2,571)	(11,658)
Cərimələr	(2,433)	(112,913)
Digər xərclər	(74,473)	(12,825)
	(4,538,076)	(4,279,137)

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

24 SƏHM ÜZRƏ GƏLİR

Hər səhm üzrə gəlir və əsas və kapitalla əlavə edilə bilən hər səhm üzrə əsas gəlirin hesablanması üçün adi səhmlərin orta sayı aşağıdakı kimidir

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Dekabr 31,2013	Dekabr 31,2012
İl üzrə xalis mənfəət	1,863,875	1,462,310
Hər səhm üzrə əsas gəlirin hesablanması üçün adi	13,447,318	12,242,908
Hər səhm üzrə gəlir – əsas və kapitalla əlavə edilə bilən (AZN)	0.139	0.119

25 ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

25.1 Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində Bank müştərilərinin tələbatlarını qarşılamaq məqsədilə balans kənarı risklər yarada biləcək maliyyə alətlərində tərəf kimi çıxış edir. Müxtəlif kredit risklərinə malik bu alətlər maliyyə vəziyyəti hesabatında öz əksini tapmamışdır.

25.2 Müştərilərin öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədikləri hallarda, girov və zəmanətlərin dəyərsiz olduğu zaman şərti öhdəliklər və təəhhüdlər üzrə Bankın maksimum kredit itkisi, bu maliyyə alətlərini yaradan müqavilələr üzrə göstərilən məbləğlər şəklində təyin edilir.

25.3 Bank balansdan kənar öhdəliklər üzrə balans öhdəliklərində tətbiq edilən kredit nəzarət və idarəetmə siyasətindən istifadə edir. 31 dekabr 2013 - cü il və 31 dekabr 2012 - ci il tarixlərinə nominal və ya müqavilə üzrə balansdan kənar əməliyyat lizinqi və kreditlə bağlı digər öhdəliklər aşağıdakı kimi olmuşdur:

25.4 Əməliyyat lizinqi üzrə öhdəliklər

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Dekabr 31,2013	Dekabr 31,2012
Bir ildən az müddətə	7,067	35,325
1 – 5 il müddətinə	457,090	2,634,837
Beş ildən çox müddətə	2,458,137	-
Cəmi əməliyyat lizinqi üzrə öhdəliklər	2,922,294	2,670,162

25.5 Kredit öhdəlikləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Dekabr 31,2013	Dekabr 31,2012
Buraxılmış zəmanətlər	6,401,236	4,484,991
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	7,066,915	5,915,657
Akkreditivlər	1,748,244	1,037,700
Cəmi kredit öhdəlikləri	15,216,395	11,438,348

Verilmiş zəmanətlər və komissiyalar üzrə hesablanmış gəlirləri digər öhdəliklərdə Qeyd15 daxil edilir.

31 dekabr 2013 (7,066,915 AZN) və 31 dekabr 2012 (5,915,657 AZN) tarixlərində istifadə olunmamış kreditin bütün məbləğinin ödəmə müddətləri tələb olunan və bir aydan az hesab edilir.

25.6 Kredit öhdəlikləri valyuta üzrə

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Dekabr 31,2013	Dekabr 31,2012
ABŞ dolları	5,727,203	3,874,145
Avro	926,444	1,246,278
Azərbaycan Manatı	8,562,748	6,317,925
Cəmi kredit öhdəlikləri	15,216,395	11,438,348

25.7 Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində müştərilər və əməkdaşlar tərəfindən Banka qarşı iddialar sürülə bilər. Bankın rəhbərliyi hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

25.8 Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyindəki müddəalara bəzən müxtəlif şərhlər və dəyişikliklər baş verir və bu dəyişikliklər müxtəlif mənalarda şərh edilə bilər və nəticədə vergi orqanları bu müddəaları özləri hesab etdikləri kimi şərh edə bilərlər. Praktikada, vergi orqanları belə hallarda adətən vergi ödəyicilərinin əleyhinə qərar çıxarırlar ki, nəticədə vergi ödəyiciləri öz hüquqlarını məhkəmə vasitəsilə müdafiə etməyə məcbur olurlar. Qeyd etmək lazımdır ki, vergi orqanları məhkəmə orqanları tərəfindən təqdim edilmiş “haqsız vergi qazancı”, “əməliyyatın əsas kommersiya məqsədi” konsepsiyalarından və “əməliyyatın kommersiya məhivvəti/(məqsədi)” kriterialarından istifadə edə bilərlər.

Belə qeyri-müəyyənliklər, əsasən maliyyə alətlərinin/derivativlərin və transfer qiymətini təyin etmək məqsədilə əməliyyatın bazar qiymətinin istifadə edilməsi zamanı vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq şərhinə aid edilə bilər. Bu hallar eləcə də kreditlər üzrə ehtiyatların yaradılması zamanı yaranan müvəqqəti fərqlərin və bunun vergi öhdəliyinə təsirinin vergi orqanları tərəfindən mənfəət vergisi bazasının bilərəkdən azaldılması kimi şərh edilməsinə aid edilə bilər. Bankın rəhbərliyi əmindir ki, bütün lazımi vergilər hesablanmış, öhdəliklər yaradılmışdır və ona görə də əlavə vergi ehtiyatının yaradılmasına ehtiyac yoxdur.

Ümumiyyətlə, vergi ödəyicilərinin audit tarixindən əvvəlki üç ilə aid maliyyə təsərrüfat fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən yoxlanıla bilər. Bundan əlavə, vergi yoxlamaları başa çatdıqda belə aparılmış yoxlamaların daha yüksək vergi orqanları tərəfindən yoxlanılması ehtimalı da istisna edilmir. Həmçinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin qərarının müddəalarına əsasən vergi yoxlamasının əhatə etdiyi üç illik limit, məhkəmənin qərarına əsasən vergi ödəyicisinin vergi orqanlarını bilərəkdən yanlış istiqamətləndirdiyi və onlara yanlış məlumatlar verdiyi hallarda uzadıla bilər.

26 ƏLAQƏLİ ŞƏXSLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

26.1 Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Ehtimal edilən hər hansı bir əlaqəli tərəfi nəzərə alarkən, əlaqənin tək cə hüquqi formasına deyil həmçinin mahiyyətinə diqqət yetirilir.

Səhmdarlar, Bankın rəhbərliyi və onların yaxın qohumları Bankın qeyd etdiyi əsas əlaqəli tərəflərdir. Bank və onun yuxarıda vurğulanan əlaqəli tərəflər arasındakı əməliyyatların təfərrüatları aşağıda qeyd edilmişdir:

31 Dekabr 2013 –cü il / tarixə bitən il üzrə	Səhmdarlar	Bankın rəhbərliyi	Digər əlaqəli tərəflər	Toplam tərəflərlə əlaqəli olan əməliyyatlar	Maliyyə müddəası üzrə ümumi məbləğ
Maliyyə vəziyyəti Hesabatı					
Banklardan alınacaq vəsaitlər	2,597,287	-	-	2,597,287	23,376,775
Müştərilərə verilmiş	-	61,438	18,647	80,085	57,252,118
Banklara və digər	1,183,082	-	-	1,183,082	39,559,406
Müştəri hesabları	-	168,542	-	168,542	36,829,628
Məcmu gəlir hesabı					
Faiz gəliri	-	184	483	667	10,186,934
Faiz xərcləri	-	(886)	(580)	(1,466)	(3,777,855)
Komissiya gəlirləri	-	7,404	10,367	17,771	1,349,931
Komissiya xərcləri	(12,344)	-	-	(12,344)	(348,594)
Əməliyyat xərcləri	-	(743,513)	-	(743,513)	(4,538,076)

31 Dekabr 2012 –ci il / tarixə bitən il üzrə	Səhmdarlar	Bankın rəhbərliyi	Digər əlaqəli tərəflər	Toplam tərəflərlə əlaqəli olan əməliyyatlar	Maliyyə müddəası üzrə ümumi məbləğ
Maliyyə vəziyyəti Hesabatı					
Banklardan alınacaq vəsaitlər	3,088,688	-	-	3,088,688	14,882,989
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	183,206	17,742	200,948	49,106,380
Banklara və digər maliyyə institu	2,080,688	-	-	2,080,688	43,791,693
Müştəri hesabları	-	80,002	-	80,002	26,073,289
Məcmu gəlir hesabı					
Faiz gəliri	3,222	17,740	1,104	22,066	7,663,305
Faiz xərcləri	(3,243)	(6,869)	(4,896)	(15,008)	(2,603,788)
Komissiya gəlirləri	1,439	11,869	1,115	14,423	1,463,336
Komissiya xərcləri	(7,000)	-	-	(7,000)	(400,497)
Əməliyyat xərcləri	-	(700,019)	-	(700,019)	(4,279,137)

27 KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ

27.1 Kapitalın idarə edilməsində Bankın məqsədləri ARMB-nın kapitala dair tələblərinə müvafiq olmaq, Bankın fəaliyyətini davam etdirmək qabiliyyətini qorumaq və kapitalın ən az 12% uyğunluq nisbətinə nail olmaq üçün kifayət məbləğdə kapital bazasını saxlamaqdır. ARMB-nın kapitala dair tələblərinə müvafiq olmasının hər ay monitorinqi aparılır və hesablanması nəzərdən keçirilib hesabat tərtib edilir və Bankın İdarə heyətinin sədri, Baş mühasibi, Daxili audit departamentinin rəhbəri və Müşahidə şurasının rəhbəri tərəfindən imzalanır. Kapitalın idarə edilməsinə dair digər məsələlər ildə bir dəfə yenidən qiymətləndirilir.

27.2 ARMB-nın kapitala dair cari tələblərinə müvafiq olmaq üçün bankların: (a) nizamnamə kapitalın minimal səviyyəsi 50,000,000 AZN bərabər olmalıdır (2012-c1 ildə: 10,000,000 AZN); (b) risklər üzrə ölçülmüş aktivlərin (“nizamnamə kapital əmsalı”) əsas kapitalını təyin edilmiş minimal 12% (2012 - ci ildə: 12%) və ya artıq saxlamalıdır və (c) risklər üzrə ölçülmüş aktivlər üzrə 1-ci dərəcəli kapitalını təyin edilmiş minimal 6% həddində (2012 - ci ildə: 6%) və ya daha artıq saxlamalıdır.

- 27.3** 31 dekabr 2013 –cü ilə Bankın ARMB-nın qaydalarına uyğun olaraq hesabladığı cəmi kapital və 1 –ci dərəcəli kapital əmsalları uyğun olaraq 26.89% və 31.33% olmuşdur. (31 dekabr 2012 –ci il tarixinə uyğun olaraq 18.42%və 20.80%).
- 27.4** Azərbaycan Mərkəzi Bankı bank sektorunun maliyyə sabitliyi və dayanıqlıq potensialının daha da gücləndirilməsi, korporativ idarəetmə sisteminin inkişafı, əmanətçilər və investorların maraqlarının qorunmasına yönəldilmiş strategiya çərçivəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında bankların kapitalına kəmiyyət və keyfiyyət tələblərini davamlı olaraq artırmışdır. Nəticədə bankların kapitalizasiyası yeni keyfiyyət səviyyəsinə yüksəlmişdir ki, bunun da nəticəsində bank sektorunun effektivliyi artmış, maliyyə dayanıqlığı göstəriciləri yaxşılaşmışdır.
- 27.5** Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 25 iyul 2012-ci il tarixli qərarına əsasən, fəaliyyətdə olan bankların məcmu kapitalının, habelə yeni yaradılan banklar üçün nizamnamə kapitalının minimum miqdarı 50,000,000. manatadək artırılmalıdır. Məcmu kapitalın minimum miqdarı üzrə yeni normativ 01 yanvar 2014-cü ildən qüvvəyə minir. Yeni kapital tələblərinin tətbiqi Azərbaycan banklarının kapital mövqeyinin möhkəmləndirilməsi ilə yanaşı kapitalın keyfiyyətinin və maliyyə vasitəçiliyi effektivliyinin artırılması, bank sisteminin dayanıqlılığının və maliyyə sabitliyinin daha da gücləndirilməsi ilə nəticələnməkdir.

28 SEQMENTLƏR ÜZRƏ HESABAT

28.1 Bank iki əsas biznes seqmenti əsasında təşkil edilmişdir:

Fərdi bankçılıq – fərdi bank xidmətləri, fərdi müştərilərin cari hesabları, cari əmanətlər, müddətli əmanətlər, investisiya əmanət məhsulları, depozitari xidmətləri, kredit və debet kartları, istehlak və ipoteka kreditləri.

Korporativ bankçılıq – birbaşa debet xidmətləri, cari hesablar, əmanətlər, overdraft, kredit və digər kredit vasitələri, xarici valyuta və derivativ məhsulları.

28.2 Biznes seqmentləri arasında əhəmiyyətli gəlir və ya xərclərin axını mövcud deyil. Daxili dövriyyələr və transfer qiyməti üzrə düzəlişlər təqdim edilən hər bir seqmentdə nəzərə alınmışdır . Gəlirlər üzrə pay bölgüsü müqavilələri məntiqi əsasda xarici müştəri gəlirlərinin biznes seqmentləri üzrə bölüşdürülməsi üçün istifadə edilir.

Bu biznes seqmentləri üzrə məlumat müvafiq olaraq 2013-cü il üçün aşağıdakı cədvəllərdə göstərilmişdir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Fərdi bankçılıq	Korporativ bankçılıq	Digər seqmentlər	Cəmi
Faiz gəlirləri	5,951,474	4,235,460	-	10,186,934
Faiz xərcləri	(996,241)	(2,781,614)	-	(3,777,855)
Faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları	(347,489)	(554,541)	(20,238)	(922,268)
Valyuta mübadiləsi əməliyyatlarından xalis gəlir	286,395	241,496	-	527,891
Haqq və komissiya gəlirləri	615,560	491,241	243,130	1,349,931
Haqq və komissiya xərcləri	(266,925)	(81,669)	-	(348,594)
Digər gəlirlər	-	-	1,099	1,099
Əməliyyat xərcləri	(2,629,640)	(1,389,598)	(518,838)	(4,538,076)
Mənfəət vergisindən əvvəlki gəlir	2,613,134	160,775	(294,847)	2,479,062
Seqment aktivləri	32,280,132	59,457,227	1,277,884	93,015,243
Seqment öhdəlikləri	27,342,907	49,073,587	768,188	77,184,682
Digər seqment vahidləri:				
köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	-	-	(186,576)	(186,576)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	32,239,320	25,012,798	-	57,252,118
Ömlək, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	-	-	606,706	606,706
Müştəri hesabları	27,327,393	9,502,235	-	36,829,628

Segment information for the year ended 31 December 2012:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Fərdi bankçılıq	Korporativ bankçılıq	Digər seqmentlər	Cəmi
Faiz gəlirləri	4,502,388	3,160,917	-	7,663,305
Faiz xərcləri	(697,338)	(1,906,450)	-	(2,603,788)
Faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları	(257,284)	(27,980)	(17,954)	(303,218)
Valyuta mübadiləsi əməliyyatlarından xalis gəlir	247,352	207,412	-	454,764
Haqq və komissiya gəlirləri	458,541	517,637	487,158	1,463,336
Haqq və komissiya xərcləri	(275,118)	(125,379)	-	(400,497)
Digər gəlirlər	-	-	16,042	16,042
Əməliyyat xərcləri	(2,436,846)	(1,353,719)	(488,572)	(4,279,137)
Mənfəət vergisindən əvvəlki gəlir	1,541,695	472,438	(3,326)	2,010,807
Seqment aktivləri	21,074,287	62,296,054	1,163,624	84,533,965
Seqment öhdəlikləri	18,250,520	51,614,462	702,297	70,567,279
Digər seqment vahidləri:				
köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	-	-	196,480	196,480
Müştərilərə verilmiş kreditlər	21,074,287	28,032,093	-	49,106,380
Ömlək, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	-	-	712,236	712,236
Müştəri hesabları	18,250,520	7,822,769	-	26,073,289

29 MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

29.1 Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri BMS 32 “Maliyyə Alətləri: Qeyd və Təqdimat” və BMS 39 “Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə” standartlarına uyğun olaraq təqdim edilmişdir. Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bilindiylə məbləği təşkil edir və bu məbləğin ən dəqiq göstəricisi bazar qiymətidir. Burada təqdim edilən təxminlər Bankın maliyyə alətini bazar vasitəsilə tam və ya qismən dəyişdirdiyi zaman əldə edəcəyi məbləğlərdən fərqli ola bilər.

29.2 Bankın rəhbərliyi qiymətləndirib ki, hazırda ədalətli dəyərində saxlanılmayan aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyəri maliyyə hesabatundakı müvafiq aktivlərin və öhdəliklərin balans dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənmir.

29.3 Bank qiymətləndirmə üsulu ilə ədalətli dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirmək və açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə mərhələlərindən istifadə edir:

- 1-ci səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri bənzər aktiv və öhdəliklər üzrə aktiv bazarlarda fəal bazar qiymətlərindən (nizamlanmış) alınır;
- 2-ci səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri 1-ci səviyyəyə daxil olan fəal bazar qiymətlərindən başqa, bu aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilən digər məlumatlardan birbaşa (yəni, birbaşa qiymətlərdən) və ya dolayı (yəni, qiymətlər vasitəsilə) olaraq alınır;
- 3-cü səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlardan (müşahidəsi mümkün olmayan məlumatlar) istifadə edən qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə alınır.

29.4 Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin təhlilini müxtəlif ədalətli dəyər səviyyələrinin mərhələləri üzrə əks etdirir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 ci səviyyə	2ci səviyyə	3 cü səviyyə	Cəmi 2013
<i>Satılabilən investisiya qiymətli kağızları</i>				
AR Maliyyə Nazirliyinin kuponlu istiqrazları	-	2,001,115	-	2,001,115
ARMB-nın qısa müddətli vekselləri	-	1,485,802	-	1,485,802
Unibank CB	-	460,160	-	460,160
Bank of Baku ASC	-	715,023	-	715,023
AccessBank ASC	-	1,003,620	-	1,003,620
AG Bank ASC	-	1,023,226	-	1,023,226
Bashak Inam Sığorta şirkəti	-	-	350,000	350,000
Bakı Fond Birjası	-	-	60,000	60,000
Milli Kart Prosessinq Mərkəzi	-	-	45,400	45,400
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	6,688,946	455,400	7,144,346

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 ci səviyyə	2ci səviyyə	3 cü səviyyə	Cəmi 2012
<i>Satılabilən investisiya qiymətli kağızları</i>				
AR Maliyyə Nazirliyinin kuponlu istiqrazları	-	7,555,457	-	7,555,457
ARMB-nın qısa müddətli vekselləri	-	3,004,681	-	3,004,681
Unibank CB	-	450,000	-	450,000
Bank of Baku ASC	-	500,000	-	500,000
Bashak Inam Sığorta şirkəti	-	-	350,000	350,000
Bakı Fond Birjası	-	-	60,000	60,000
Milli Kart Prosessinq Mərkəzi	-	-	45,400	45,400
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	11,510,138	455,400	11,965,538

29.5 2013 – ci ildə ədalətli dəyərin 3cü qiymətləndirmə mərhələsi arasında aşağıdakı yerdəyişmə baş vermişdir:

	Satılabilən investisiya qiymətli
1 Yanvar 2013 –ci ilə ədalətli dəyər	455,400
3-cü səviyyəyə digər səviyyədən keçid	-
31 Dekabr 2013 –ci ilə ədalətli dəyər	455,400

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Bank tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərait maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Bankın rəhbərliyi bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

30 RİSKLƏRİN İDARƏ OLUNMASI SİYASƏTİ

Bank daxilində risklərin idarə olunması funksiyası maliyyə risklərini (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi), əməliyyat risklərini və hüquq risklərini əhatə edir. Maliyyə risklərinin idarə olunması funksiyasının əsas məqsədi risk sərhədlərini yaratmaq və sonra risklərin bu sərhədlər çərçivəsində qalmalarını təmin etməkdən ibarətdir. Əməliyyat və hüquq risklərinin idarə olunması funksiyaları əməliyyat və hüquq risklərini minimallaşdırmaq üçün daxili siyasətlərin və prosedurların müvafiq fəaliyyətlərini təmin etmək məqsədi daşıyır.

Bank rəhbərliyi anlayır ki, risklərin səmərəli və effektiv idarə olunması sisteminə malik olmaq vacib şərtidir. Bu məqsədlə, Bank rəhbərliyi risklərin idarə olunması komitəsi yaratmışdır. Bu qrupun əsas məqsədi Bankı ehtimal edilən risklərə qarşı qorumaq və ona qarşıda qoyulan hədəflərə çatmaq imkanı yaratmaqdır. Risklərin idarə olunması qrupu vasitəsilə Bank rəhbərliyi aşağıdakı risklərin idarə olunmasına nəzarət edir:

· Kredit riski;	Qeyd 30.1
· Likvidlik riski;	Qeyd 30.2
· Bazar riski.	Qeyd 30.3

30.1 Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnə bilən hallarda Bank kredit riskinə məruz qalır. Kredit riskinə məruz qalma halları Bankınverilmiş kreditlər və digər əməliyyatlar nəticəsində maliyyə aktivlərini istifadə edən zaman yaranır.

Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilmiş Kredit siyasətinə müvafiq olaraq kredit portfelinin modifikasiyasını və mümkün kredit risklərinin azaldılmasını təyin etmək məqsədilə müəyyən məhdudiyyətlər mövcuddur. Bu məhdudiyyətlər aşağıda göstərilmişdir:

- i. Biznes və istehlakçı portfelləri üzrə məhdudiyyətlər;
- ii. İqtisadi sektorlar üzrə məhdudiyyətlər;
- iii. Regionlar üzrə məhdudiyyətlər;
- iv. Toplanma məhdudiyyətləri; və
- v. Girov növləri üzrə məhdudiyyətlər.

Bundan əlavə ARMB tərəfindən təsdiq edilmiş və Azərbaycan Respublikası ərazisində bütün maliyyə institutları üçün məcburi olan məhdudiyyətlər mövcuddur. ARMB-nın tələblərinə müvafiq olaraq, banklar və brokerlər daxil olmaqla, bir müştəri üzrə məruz qalınan kredit riski, maliyyə vəziyyəti hesabatı çərçivəsində və ondan kənar qoyulan məhdudiyyətlərlə və xarici valyuta əməliyyatları üzrə forvard valyuta müqavilələrinə qoyulan gündəlik məhdudiyyətlərlə tənzimlənir. Məhdudiyyətlər üzrə həqiqi göstəricilərin gündəlik monitorinqi aparılır. Bank aşağıda göstərilən məhdudiyyətləri tətbiq edir:

1. Bir kreditör və ya əlaqəli kreditör qrupunun kreditin maksimal məbləği aşağıdakılardan artıq olmamalıdır:

- i. Kredit tələblərinin təminatının bazar dəyəri bu kredit tələbinin məbləğinin 100 faizindən, daşınmaz əmlakla təmin olunmuş

kreditlər üzrə girovun bazar dəyəri kreditin 150%-dən az olmadıqda - bankın məcmu kapitalının 20 faizindən;

- ii. Kredit tələblərinin təminatının bazar dəyəri bu kredit tələbinin məbləğinin 100 faizindən, daşınmaz əmlakla təmin

olunmuş kreditlər üzrə girovun bazar dəyəri kreditin 150%-dən az olduqda - bankın məcmu kapitalının 7 faizindən.

- iii. Bankın bütün iri kredit tələblərinin ümumi məbləği bankın məcmu kapitalının 8 misindən çox olmamalıdır;

2. Bankın əlaqəli tərəflər üzrə kreditlərin ümumi maksimal məbləği aşağıdakılardan artıq olmamalıdır:

- i. Bankın ümumi kapitalının 20%-i həcmində;
- ii. Hüquqi şəxs üzrə Bankın kapitalının 10%-i həcmində və ya
- iii. Fiziki şəxs üzrə Bankın kapitalının 3%-i həcmində.

Bu əmsallar yerli mühasibat rəqəmlərinin əsasında hazırlanan hesabatlardan istifadə edilməklə hesablanır.

ARMB tərəfindən təyin edilən məhdudiyyətlərdən əlavə risklərin idarə edilməsi departamenti tərəfindən digər məhdudiyyətlər rüblük qaydada hazırlanır və təhlil edilir. Bazar şəraitlərində maddi dəyişikliklər baş verdikdə, məhdudiyyətlərə yenidən baxıla bilər. Məhdudiyyətlərin dəyişdirilməsi haqqında təklif əvvəl Kredit komitəsinə və sonra İdarə heyətinin təsdiqinə təqdim edilir.

Kredit əməliyyatları və hesabatları şöbəsi bütün məhdudiyyətlərin saxlanılmasına mütəmadi olaraq nəzarət edir və onlardan bəziləri (bir kreditör və ya əlaqəli kreditörlər qrupundan yaranan maksimal risklər, əlaqəli tərəflərdən yaranan maksimal risklər) yeni kredit verildəndən əvvəl yoxlanılır.

Bankın kredit siyasəti kredit verilmə prosesinə cəlb edilmiş hər bir şəxsin səlahiyyətlərini və məsuliyyətlərini tənzimləyir və kredit verilməsi üçün həddləri, kreditlərin monitorinq qaydalarını və Bank tərəfdən həyata keçirilmiş dərəcə sisteminin prinsiplərini və kredit verilmə prosedurlarını təyin edir.

Kreditlərin təsdiq olunması prosedurları və verilməsi

Kreditlərin təsdiq olunması prosedurları Bankın kredit verilmə prinsiplərində izah edilmiş prosedurlara müvafiq olaraq həyata keçirilir. Kredit verilməsinin təsdiqi prosesinə dair səlahiyyətlərin verilməsi Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən hər bir qərar qəbul edici səviyyə üçün təyin edilir.

Kreditin təsdiq prosedurası və verilməsi üzrə məsuliyyət bölgüsü

Müşahidə Şurası məbləği 1,000,000 AZN-dən artıq olan bütün təminatlı kreditlərə baxır və təsdiqləyir.

Kredit Komissiyası məbləği 500,000 AZN-dən 1,000,000 AZN-ə qədər korporativ və 1 000,000 AZN-ə qədər banklararası təminatlı kreditlərə baxır və təsdiqləyir.

Kredit Komitəsi məbləği 500,000 AZN -ə qədər korporativ təminatlı kreditlərə və 500,000 AZN-ə qədər banklararası kreditlərə baxır və təsdiqləyir.

Müştəri xidməti strukturlarının kredit komissiyaları məbləği 50,000 AZN-ə qədər olan təminatlı kreditlərə baxır və təsdiqləyir.

Bank kreditin verilməsindən əvvəl kreditörün dəqiq qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlillər maliyyə vəziyyətinə, potensial müştərinin bazarda mövqeyinə, kreditin zəmanəti kimi təqdim edilən girovun növ və dəyərində və potensial kreditörün kredit tarixinə əsaslanır.

Kredit verilən müştəriyə onun reyting dərəcəsindən asılı olaraq kreditin bütün müddəti ərzində mütəmadi olaraq monitorinq keçirilir. Kreditlərin əksəriyyəti üzrə faizlərin ödənilməsi aylıq keçirilir. Bank kreditörün maliyyə vəziyyəti barəsində əlavə göstəricilər almış olur. Kreditin gecikdirilməsi halında monitorinq və problemli kreditlər şöbəsi tərəfindən fəvqəladə monitorinq keçirilir. Bu monitorinq Bank aktivlərinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və kredit risklərinin və mümkün olan zərərlərin azaldılması məqsədilə kreditin bütün məqamlarını əhatə edir və nəticələr xüsusi monitorinq hesabatı kimi tərtib olunaraq B/ankın kredit komitəsinin nəzərinə təqdim edilir.

Kreditin təminatı şəklində təqdim olunmuş girovun qiyməti Bankın məcmu kapitalının 5%-dən artıq olarsa girovun qiymətləndirilməsi müstəqil peşəkar qiymətləndirici tərəfindən yerinə yetirilir.

Balansdan kənar maliyyə alətləri üçün kredit riski digər tərəfin müqavilə şərtlərinə müvafiq olaraq öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnmə bilən risk kimi təyin edilir. Şərti öhdəlikləri, kreditlərin təsdiqini, risklərin idarə olunması həddlərini və monitorinq prosedurlarını təyin etdikdə Bank balans maliyyə alətləri üçün istifadə etdiyi eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

30.1.1 Maksimal risk

Bankın maliyyə vəziyyəti hesabatında maksimal riskə məruz qalma səviyyəsi ümumi olaraq maliyyə vəziyyəti hesabatında maliyyə aktivlərinin balans dəyərində göstərilir. Aktiv və öhdəliklərin mümkün əvəzləşdirilməsindən yaranan potensial kredit risklərinin təsiri əhəmiyyətli deyil.

Balansdan kənar bəndlər üzrə maksimal kredit riski, zəmanətlər və akkreditivlər üzrə yaranan şərti öhdəliklərin ümumi məbləğini təşkil edir. Bankın balansdan kənar bəndlər üzrə maksimal kredit riski 25 sayılı “Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər” Qeydində əks etdirilmişdir.

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə
Azərbaycan manatı ilə

Balansdan kənar maliyyə alətləri üçün kredit riski digər tərəfin müqavilə şərtlərinə müvafiq olaraq öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnmə bilən risk kimi təyin edilir. Şərti öhdəlikləri, kreditlərin təsdiqi, risklərin idarə olunması həddüdləri və monitoring prosedurlarını təyin etdikdə Bank balans maliyyə alətləri üçün istifadə etdiyi kredit prinsiplərini tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəl maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin risklərə məruz qalmasının maksimal həddini təqdim edir. Maliyyə aktivləri üçün bu məbləğ əvəzləşdirilmələr və mövcud girovlar çıxıldıqdan sonra aktivlərin qalıq dəyərində bərabərdir. Maliyyə zamanətləri və digər şərti təəhhüdlər üçün məruz qalan maksimal kredit riskinin həddi Bankın bu zamanətlər üzrə üçüncü şəxslərə ödənilməli olan mütləq məbləğlər, kredit öhdəliklərində isə müştəri tərəfindən tələb edilən vəsaitlərin məbləği kimi təyin edilir.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Maksimal risk	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmədən sonra xalis risk dən sonra xalis risk	Alınmış girovlar girovlar	Əvəzləşdirmədən və alınmış girovlardan sonra xalis risk
-----Dekabr 31, 2013-----					
ARMB-dəki nağd pul	1,767,003	-	1,767,003	-	1,767,003
Banklardan alınacaq vəsaitlər	23,376,775	-	23,376,775	-	23,376,775
Satılabilən investisiya	7,144,346	-	7,144,346	-	7,144,346
Müştərilərə verilmiş kreditlər	57,252,118	4,973,807	52,278,311	32,804,447	19,473,864
Digər maliyyə aktivləri	51,341	-	51,341	-	51,341
	89,591,583	4,973,807	84,617,776	32,804,447	51,813,329

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Maksimal risk	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmədən sonra xalis risk dən sonra xalis risk	Alınmış girovlar girovlar	Əvəzləşdirmədən və alınmış girovlardan sonra xalis risk
-----Dekabr 31, 2013-----					
Banklardan alınacaq vəsaitlər	14,882,989	-	14,882,989	-	14,882,989
Satılabilən investisiya	11,965,538	-	11,965,538	-	11,965,538
Müştərilərə verilmiş kreditlər	49,106,380	7,848,986	41,257,394	27,909,077	13,348,317
Digər maliyyə aktivləri	35,124	-	35,124	-	35,124
	75,990,031	7,848,986	68,141,045	27,909,077	40,231,968

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə

Azərbaycan manatı ilə

Bank sektoru əsasən kredit risklərinə, mövcud maliyyə alətləri və şərti öhdəlikləri vasitəsilə məruz qalır. Bankın kredit riskləri üzrə təmərküzləşmə əsasən Azərbaycan Respublikasında cəmlənmişdir. Bu risklərin, Bankın risklərin idarə edilməsi üzrə siyasətində göstərilən kredit həddləri ilə əlaqədar müddəaların pozulmadığından əmin olmaq məqsədilə mütəmadi olaraq monitorinqi keçirilir..

Maliyyə aktivləri qlobal reyting agentliyi olan a “Fitch Ratings” ın buraxılmış cari kredit reytinginə görə qiymətləndirilib. Ən yüksək kredit reytingi A+ dur.

30.1.2 RİSKLƏRİN İDARƏOLUNMASI SİYASƏTİ (Davamı)

Aşağıdakı cədvəl Bank tərəfindən saxlanılan maliyyə aktivlərin kredit dərəcələrini əks etdirir

	A+	A	BB+	BBB-	B-	Dərəcəsiz	31 dekabr 2013 Cəmi
Banklardan alınacaq vəsaitlər	446,608	3,619,522	-	137,760	-	19,172,885	23,376,775
Satılabilən investisiya	-	-	-	6,688,946	-	455,400	7,144,346
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	-	57,252,118	57,252,118
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	51,341	51,341
	446,608	3,619,522	-	-	-	76,931,744	87,824,580

	A+	A	BB+	BBB-	B-	Dərəcəsiz	31 dekabr 201 Cəmi
Banklardan alınacaq vəsaitlər	284,336	2,304,394	-	87,706	-	12,206,553	14,882,989
Satılabilən investisiya	-	-	-	11,510,138	-	455,400	11,965,538
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	-	49,106,380	49,106,380
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	35,124	35,124
	284,336	2,304,394	-	11,597,844	-	61,803,457	75,990,031

Maliyyə bazarları adətən özünün maliyyə aktivləri və şərti öhdəlikləri vasitəsilə kredit riskinə məruz qalır. Təşkilatın kredit riskinə məruz qalma Azərbaycan Respublikasında toplanır. Kredit hədləri və kredit ödəmə qaydalarının pozulmamasından əmin olmaq üçün risklərə məruz qalma müntəzəm olaraq yoxlanılır.

30.1.3 Coğrafi konsentrasiya

Rəhbərlik həmçinin qanunvericilik və tənzimləmə sahəsindəki risklərin idarə edilməsinə və bu risklərin Bankın fəaliyyətinə təsirinə nəzarət edir. Bu nəzarət mexanizmi Banka Azərbaycan Respublikasındakı investisiya mühitinin dəyişməsindən yaranan ehtimal edilən zərərləri minimum həddə salmağa şərait yaradır. Bankın İdarə heyəti ölkə limitlərini təyin edir və bu limitlər adətən MDB və Baltıqyanı ölkələrə aid edilir.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin coğrafi konsentrasiyası aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Azərbaycan Respublikası	Digər İƏİT olmayan ölkələr	İƏİT ölkələri	Cəmi
-----31 Dekabr 2013-----				
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ:				
Pul vəsaitləri və ARMB-da yerləşdirilmiş	3,836,096	-	-	3,836,096
Banklardan alınacaq vəsaitlər	16,394,925	1,692,725	5,289,125	23,376,775
Müştərilərə verilmiş kreditlər	56,091,302	92,976	1,067,840	57,252,118
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	7,144,346	-	-	7,144,346
Digər aktivlər	51,341	-	-	51,341
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	83,518,010	1,785,701	6,356,965	91,660,676
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:				
Banklara və digər maliyyə institutlarına	27,989,847	2,911,310	8,658,249	39,559,406
Müştəri hesabları	26,279,614	813,723	9,736,291	36,829,628
Digər maliyyə öhdəlikləri	318,578	0	0	318,578
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	54,588,039	3,725,033	18,394,540	76,707,612
XALIS MÖVQE	28,929,971	(1,939,332)	(12,037,575)	14,953,064

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Azərbaycan Respublikası	Digər İƏİT olmayan ölkələr	İƏİT ölkələri	Cəmi
-----31 Dekabr 2012-----				
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ:				
Pul vəsaitləri və ARMB-da yerləşdirilmiş	7,415,434	-	-	7,415,434
Banklardan alınacaq vəsaitlər	12,206,553	20,723	2,655,713	14,882,989
Müştərilərə verilmiş kreditlər	42,608,299	43,095	6,454,986	49,106,380
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	11,965,538	-	-	11,965,538
Digər aktivlər	35,124	-	-	35,124
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	74,230,948	63,818	9,110,699	83,405,465
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:				
Banklara və digər maliyyə institutlarına	32,240,686	2,767,392	8,783,615	43,791,693
Müştəri hesabları	19,858,249	598,632	5,616,408	26,073,289
Digər maliyyə öhdəlikləri	241,565	-	-	241,565
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	52,340,500	3,366,024	14,400,023	70,106,547
XALIS MÖVQE	21,890,448	(3,302,206)	(5,289,324)	13,298,918

1-31 ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

30.2 Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Bura overnayt depozitlərin geri götürülməsi, cari hesablar, tələblərinə cavab vermək və faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olmaması aiddir. Likvidlik riskinin idarəsi Bankın Aktiv və Passivlərin İdarəedilməsi Komitəsi (“APIK”) tərəfindən həyata keçirilir.

Bankın likvidlik risklərinin idarə edilməsi tələb edir ki, öhdəliklərin vaxtı çatdıqda yerinə yetirilməsi üçün lazım olan likvid aktivlərin səviyyəsi nəzərə alınsın; müxtəlif maliyyə mənbələrinə giriş təmin edilsin; maliyyə mənbələrinin təmin olunması üzrə şərti plan işlənilib hazırlansın və mütəmadi tələblərə qarşı maliyyə vəziyyəti hesabatının likvidlik əmsalının qanunvericiliyin tələblərinə uyğunluğunun monitorinqi keçirilsin.

Gündəlik olaraq likvidlik mövqeyinin monitorinqi keçirilir və müxtəlif üsullar üzrə, həm normal həm də ağır bazar şəraitləri altında, mütəmadi olaraq likvidlik stres testləri Xəzinədarlıq departamenti və Maliyyə departamenti tərəfindən keçirilir. Xəzinədarlıq Departamentinin və Maliyyə departamentinin funksiyalarına həmçinin aşağıdakılar aiddir:

- ARMB-nın likvidlik tələblərinə müvafiq olaraq minimal likvidlik əmsalı (aktivlər və öhdəliklər arasında faiz nisbəti 30%-dən az olmamalıdır) ilə uyğunluğun saxlanılması;
- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və lazım olduqda APIK-ə və İdarə heyətinə hesabatın verilməsi;
- Likvidlik riskinin toplanması göstəricisi kimi ən yüksək depozitlərin monitorinqinin keçirilməsi;
- Ehtiyac yarandıqda orta və qısamüddətli kreditlərin əldə edilməsi məqsədilə yerli və beynəlxalq bazarlara aktiv müraciətlərin olunması;
- Bankın kredit fəaliyyətinin nəticəsində yaranan pul vəsaitləri hərəkətlərinin monitorinqinin keçirilməsi.

Likvidlik və faiz dərəcəsi üzrə təhlillər BMHS 7 standartına müvafiq olaraq aşağıda göstərilən cədvəllərdə təqdim edilmişdir. Bu cədvəllərdə təqdim edilən məbləğlər maliyyə vəziyyəti hesabatında əks etdirilən məbləğlərlə uyğun deyil, ona görə ki, aşağıdakı təqdimat maliyyə öhdəliklərinin maliyyə vəziyyəti hesabatında effektiv faiz metodu əsasında təqdim edilmiş ümumi müqavilə üzrə qalıq ödənişlərini (faizlərin ödənişi daxil olmaqla) əks etdirən ödəniş müddətlərinin təhlillərini əhatə edir.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 ilədək	5 ildən artıq	Cəmi
-----31 Dekabr 2013-----						
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:						
Banklara və digər maliyyəinstitutlarına						
ödəniləcək vəsaitlər	7,834,610	9,299,715	13,125,112	6,082,997	5,000,143	41,342,576
Müştəri hesabları	21,765,327	3,519,970	10,990,908	1,364,407	-	37,640,612
Digər maliyyə öhdəlikləri	318,578	-	-	-	-	318,578
	29,918,515	12,819,685	24,116,020	7,447,404	5,000,143	79,301,766
-----31 Dekabr 2012-----						
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:						
Banklara və digər maliyyə institutlarına	9,477,589	4,699,138	16,742,377	14,735,142	806,211	46,460,457
Müştəri hesabları	15,094,950	3,733,011	6,658,196	1,124,200	-	26,610,357
Digər maliyyə öhdəlikləri	241,565	-	-	-	-	241,565
	24,814,104	8,432,149	23,400,573	15,859,342	806,211	73,312,379

Yuxarıdakı cədvəllərdə müştəri hesabları müqaviləyə əsasən ödəniş müddətlərinə müvafiq olaraq təsnifatlaşdırılıb. Lakin, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinə müvafiq olaraq, fiziki şəxslər ödəniş müddətindən əvvəl yığılmış faizlərin alınması hüququndan məhrum olunmaq şərtilə, əmanətlərini geri götürmək hüququna malikdir.

30.3 Bazar riski

Bank bazar riskləri nəticəsində təsirə məruz qalır. Bazar riskləri faiz dərəcəsinin açıq mövqeyindən, valyuta və kapital məhsullardan yaranır ki, bunların hamısına ümumi və xüsusi bazar hərəkətləri təsir edir. Rəhbərlik qəbul edilə bilən və gündəlik nəzarətdə olan risklərin dəyərində məhdudiyyətlər qoyur. Lakin, bu yanaşmadan istifadə bazarda daha əhəmiyyətli hərəkətlər baş verdiyi halda bu hədudlardan kənar olan zərərlərin qarşısını almır. Əsasən bank aşağıdakı bazar risklərinə məruz qalır.

Faiz dərəcəsi riski	Qeyd 30.3.1
Valyuta riski	Qeyd 30.3.2
Qiymət Riski	Qeyd 30.3.3

30.3.1 Faiz dərəcəsi riski

Bank maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə bazar faiz dərəcəsinin üstünlük təşkil edən səviyyələrindəki tərəddüdlərin effektləri üzrə riskə məruz qalmanı qəbul edir. Rəhbərlik faiz dərəcəsi uyğunsuzluğu səviyyəsinin monitoringini aparır və limitlərini təyin edir və təmin edir ki, faiz dərəcəsi marjası qorunsun. Faiz marjaları bu dəyişikliklər nəticəsində arta bilər, lakin gözlənilməyən hərəkətlər baş verdikdə azala və ya zərərlər baş verə bilər. Həm gözlənilən həm də gözlənilməyən faiz dərəcəsi hərəkətlərinin həssaslıq təhlilinin aparılması faiz dərəcəsi riski idarəçiliyi üçün olduqca əhəmiyyətlidir.

Bank reallıqda əksər faiz gətirən maliyyə aktivləri üzrə, ARMB –in uçot faiz normasına edə biləcək dəyişikliklərə cavab olaraq, faiz dərəcələrinə ani dəyişikliklər etmək hüququnu özündə saxlayır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bankın uzunmüddətli, sabit faiz dərəcələri cəlb etdiyi depozitlər üzrə riskə məruz qalma dərəcəsi əhəmiyyətli deyil.

Bankın faiz yüklü maliyyə aktiv və öhdəlikləri üzrə orta çəkili faiz dərəcələrinin, 31 dekabr 2013-cü və 2012-ci illərdə faiz dərəcələrinin dəyişməsi və ya ödəmə tarixlərinə görə təhlili təqdim edilmişdir

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən müddətə	Orta çəkili faiz dərəcələri
-----31 Dekabr 2013-----							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5.00%	7.80%	8.00%	8.00%	-	-	4.80%
Müştərilərə verilmiş kreditlər	21.45%	21.34%	21.35%	21.33%	21.15%	22.33%	21.49%
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	-	8.71%	8.18%	-	-	2.82%
Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	8.82%	9.71%	12.69%	12.50%	7.05%	7.44%	9.70%
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Banklara və digər maliyyə institutlarına	6.00%	7.90%	8.20%	1.90%	1.90%	-	4.32%
Müştəri hesabları	6.25%	6.55%	8.58%	9.81%	10.13%	-	6.89%
Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	6.13%	7.23%	8.39%	5.86%	6.02%	-	5.60%
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən müddətə	Orta çəkili faiz dərəcələri
-----31 Dekabr 2012-----							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5.00%	7.31%	7.00%	16.00%	-	-	7.39%
Müştərilərə verilmiş kreditlər	22.60%	22.47%	22.50%	22.28%	21.44%	24.63%	22.74%
Satılabilən investisiya qiymətli	1.72%	-	5.12%	11.25%	-	-	5.05%
Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	9.77%	9.93%	11.54%	16.51%	7.15%	8.21%	11.73%
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Banklara və digər maliyyə institutlarına	4.39%	5.97%	5.50%	5.11%	1.80%	-	7.95%
Müştəri hesabları	7.19%	6.16%	8.51%	9.81%	-	-	7.95%
Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	5.79%	6.07%	7.01%	7.46%	0.90%	-	7.95%

“AZƏR-TÜRK BANK” ASC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2013-cü il tarixinə
Azərbaycan manatı ilə

Aşağıdakı cədvəllərdə Bankın 31 dekabr 2013 və 31 dekabr 2012 – ci il tarixlərinə faiz risklərinə məruz qalma təhlili aparılmışdır. Cədvəllərdə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ödəniş tarixlərinə və ya müqavilə üzrə məbləğ dəyişikliyi tarixlərinə (bunlardan hansı daha tez olarsa) uyğun olaraq təsnifləşdirilmişdir.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən müddətə	Cəmi, 2013-cü il üzrə
-----31 Dekabr 2013-----							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5,601,615	6,358,166	5,713,625	-	-	-	17,673,406
Müştərilərə verilmiş kreditlər	6,073,521	7,553,953	22,905,528	18,435,214	1,275,569	1,008,333	57,252,118
Satılabilən investisiya qiymətli	-	-	1,463,780	4,239,259	985,907	-	6,688,946
Cəmi faiz gətirən maliyyə aktivləri	11,675,136	13,912,119	30,082,933	22,674,473	2,261,476	1,008,333	81,614,470
Maliyyə aktivlər-Faiz							
Pul vəsaitləri və ARMB-da yerləşdirilmiş	3,836,096	-	-	-	-	-	3,836,096
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5,703,369	-	-	-	-	-	5,703,369
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	455,400	455,400
Digər aktivlər	51,341	-	-	-	-	-	51,341
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivlərinin cəmi	9,590,806	-	-	-	-	455,400	10,046,206
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	21,265,942	13,912,119	30,082,933	22,674,473	2,261,476	1,463,733	91,660,676
Faiz yaradan maliyyə öhdəlikləri							
Banklara və digər maliyyə institutlarına	7,098,235	9,388,962	14,175,690	6,872,539	1,275,505	-	38,810,931
Müştəri hesabları	856,531	3,439,006	10,925,691	1,320,193	-	-	16,541,421
Cəmi faiz yaradan maliyyə	7,954,766	12,827,968	25,101,381	8,192,732	1,275,505	-	55,352,352
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ-							
Banklara və digər maliyyə institutlarına	748,475	-	-	-	-	-	748,475
Müştəri hesabları	20,288,207	-	-	-	-	-	20,288,207
Digər malayə öhdəlikləri	318,578	-	-	-	-	-	318,578
Cəmi faiz yaratmayan maliyyə	21,355,260	-	-	-	-	-	21,355,260
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	29,310,026	12,827,968	25,101,381	8,192,732	1,275,505	-	76,707,612
Likvidlik kəsiri-2013	(8,044,084)	1,084,151	4,981,552	14,481,742	985,971	1,463,733	14,953,064
-----31 Dekabr 2013-----							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	2,234,994	4,339,187	2,224,782	130,550	-	-	8,929,513
Müştərilərə verilmiş kreditlər	4,656,278	7,339,610	22,538,958	11,851,115	776,199	1,944,220	49,106,380
Satılabilən investisiya qiymətli	3,069,841	-	7,940,297	500,000	-	-	11,510,138
Cəmi faiz gətirən maliyyə aktivləri	9,961,113	11,678,797	32,704,037	12,481,665	776,199	1,944,220	69,546,031
Maliyyə aktivlər-Faiz							
Pul vəsaitləri və ARMB-da	7,415,434	-	-	-	-	-	7,415,434
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5,953,476	-	-	-	-	-	5,953,476
Satılabilən investisiya qiymətli	-	-	-	-	-	455,400	455,400
Digər aktivlər	35,124	-	-	-	-	-	35,124
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivlərinin cəmi	13,404,034	-	-	-	-	455,400	13,859,434
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	23,365,147	11,678,797	32,704,037	12,481,665	776,199	2,399,620	83,405,465

Faiz yaranan maliyyə öhdəlikləri							
Banklara və digər maliyyə institutlarına	8,995,831	5,907,700	13,276,086	13,264,286	806,211	-	42,250,114
Müştəri hesabları	3,486,930	3,703,066	6,601,035	1,072,888	-	-	14,863,919
Cəmi faiz yaranan maliyyə	12,482,761	9,610,766	19,877,121	14,337,174	806,211	-	57,114,033
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ-							
Banklara və digər maliyyə	285,579	-	1,256,000	-	-	-	1,541,579
Müştəri hesabları	11,209,370	-	-	-	-	-	11,209,370
Digər malayə öhdəlikləri	241,565	-	-	-	-	-	241,565
Cəmi faiz yaratmayan maliyyə öhdəlikləri	11,736,514	-	1,256,000	-	-	-	12,992,514
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	24,219,275	9,610,766	21,133,121	14,337,174	806,211	-	70,106,547
Likvidlik kəsiri-2013	(854,128)	2,068,031	11,570,916	(1,855,509)	(30,012)	2,399,620	13,298,918

30.3.2 Xarici valyuta riski

Məzənnə fərqlərindən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərindəki dəyişmələr xarici valyuta riski adlanır. Bankın maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı belə risklərin təsirinə məruz qalır. Bankın xarici valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı

Bankın xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı cədvəldə göstərilir

Azərbaycan manatı ilə	AZN	ABŞ Dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
-----31 Dekabr 2013-----					
Pul vəsaitləri və ARMB-da yerləşdirilmiş vəsaitlər	2,530,508	1,134,226	171,361	-	3,836,096
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5,619,832	14,199,421	3,453,929	103,593	23,376,775
Müştərilərə verilmiş kreditlər	47,294,548	8,185,171	1,772,399	-	57,252,118
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	7,144,346	-	-	-	7,144,346
Digər aktivlər	46,254	5,087	-	-	51,341
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	62,635,488	23,523,905	5,397,689	103,593	91,660,676
Banklara və digər maliyyə	25,999,391	8,413,221	5,146,794	-	39,559,406
Müştəri hesabları	21,305,412	15,122,869	374,966	26,381	36,829,628
Digər maliyyə öhdəlikləri	244,241	70,866	3,368	103	318,578
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	47,549,044	23,606,956	5,525,128	26,484	76,707,612
Likvidlik kəsiri-2013	15,086,444	(83,051)	(127,439)	77,109	14,953,064
-----31 Dekabr 2012-----					
Pul vəsaitləri və ARMB-da yerləşdirilmiş vəsaitlər	5,779,735	1,480,581	155,118	-	7,415,434
Banklardan alınacaq vəsaitlər	1,131,047	6,006,477	7,693,575	51,890	14,882,989
Müştərilərə verilmiş kreditlər	35,882,016	11,902,208	1,322,156	-	49,106,380
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	11,965,538	-	-	-	11,965,538
Digər aktivlər	35,124	-	-	-	35,124
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	54,793,460	19,389,266	9,170,849	51,890	83,405,465
Banklara və digər maliyyə	29,781,597	6,729,051	7,281,045	-	43,791,693
Müştəri hesabları	11,576,921	12,591,976	1,869,306	35,086	26,073,289
Digər maliyyə öhdəlikləri	241,565	-	-	-	241,565
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	41,600,083	19,321,027	9,150,351	35,086	70,106,547
Likvidlik kəsiri-2013	13,193,377	68,239	20,498	16,804	13,298,918

Aşağıdakı cədvəl Bankın ABŞ dollarının və Avronun Azərbaycan manatına nisbətən məzənnəsində 10%-lik artım və ya azalmasına həssaslığını təhlil edir. 10% rəhbərlik tərəfindən xarici valyuta risklərini təhlil edərkən daxili risk hesabatlarında xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsinin Banka təsirini təhlil edərkən istifadə olunur. Həssaslıq analizi xarici valyutada olan monetar aktiv və öhdəliklərin hesabat tarixinə qalıq dəyərindən istifadə edir və bu dəyəri məzənnədəki 10%-lik dəyişiklik üçün uyğunlaşdırır. Əgər xarici ölkələrə və xaricdəki əməliyyatlar üzrə verilmiş kreditlər borc verənin və ya borc alanın valyutasında deyilsə bu məbləğlər də həssaslıq analizinə daxil edilir

	31 Dekabr	
	2013	2012
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Mənfəət və ya zərər təsiri	Mənfəət və ya zərər təsiri
ABŞ dolları 10% güclənib	(8,305)	(6,824)
ABŞ dolları 10% zəifliyə	8,305	6,824
AVRO 10% güclənib	(12,744)	(2,050)
AVRO 10% zəifliyə	12,744	2,050
CƏMI	-	-

30.3.3 Qiymət Riskləri

Qiymət riski bazar qiymətlərinin dəyişməsi nəticəsində, bu dəyişikliklərin konkret qiymətli kağıza və ya onu yerləşdirən tərəfə məxsus amillərdən və ya bazarda alınıb-satılan bütün qiymətli kağızlara təsir göstərən amillərdən asılı olaraq, maliyyə alətinin dəyərinin dəyişməsi ilə əlaqədar riskdir. Bank ümumi və ya xüsusi bazar dəyişmələrindən yaranan qiymət risklərinə məruz qalır.

30.3.4 Həssaslıq analizinin məhdudiyyətləri

Yuxarıda göstərilən cədvəllərdə qeyd olunan təsirlər yalnız bir təxminin dəyişməsinə və bu zaman digər təxminlərin sabit qaldığını nəzərdə tutur. Reallıqda isə, təxminlər və digər faktorlar arasında korrelyasiya mövcuddur. O da qeyd edilməlidir ki, bu həssaslıq münasibətləri xətti şəkildə deyil, və bu nəticələri daha böyük və ya daha kiçik təsirləri ölçmək üçün interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya etmək olmaz.

Həmçinin, həssaslıq analizində Bankın aktiv və öhdəliklərini mütəmadi olaraq idarə etməsi nəzərə alınmır. Əlavə olaraq, Bankın maliyyə vəziyyəti istənilən zaman faktiki bazar dəyişmələrinin nəticəsində dəyişə bilər. Məsələn, Bankın maliyyə risklərinin idarə olunması strategiyası, bazardakı dəyişikliklərdən yaranan risklərə qarşı Bankı qorumağı qarşısına məqsəd qoyur. İnvestisiya bazarlarında müəyyən edilən düşmələr zamanı qiymətlər müəyyən həddin altına düşdükdə, rəhbərlik investisiyaların satılmasına, investisiya portfelinin strukturunun dəyişdirilməsinə qərar verə bilər və ya digər qoruyucu qərarlar qəbul edə bilər. Nəticədə, aktivlər balansda bazar dəyəri ilə göstərilədiyinə görə, təxminlərdə baş verən dəyişikliklər öhdəliklərə faktiki təsir göstərməyə bilər. Bu kimi hallarda, öhdəlik və aktivlərin ölçülməsində istifadə edilən müxtəlif üsullar səhmdar kapitalında böyük dəyişikliklər yarada bilər.

Yuxarıda göstərilən həssaslıq analizinin digər məhdudiyyətlərindən biri Bankın təxminlərinə görə ehtimal edilən riskləri təqdim etmək məqsədilə yalnız qısa müddətdə bazar dəyişmələri ilə əlaqədar proqnozlaşdırılması çətin olan fərziyyələrdən istifadə etməsidir; bu zaman təxmin edilir ki, bütün faiz dərəcələri eyni qaydada və istiqamətdə dəyişir.

31 HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

Hesabat tarixindən sonrakı müddətdə heç bir vacib hadisə qeydə alınmamışdır.